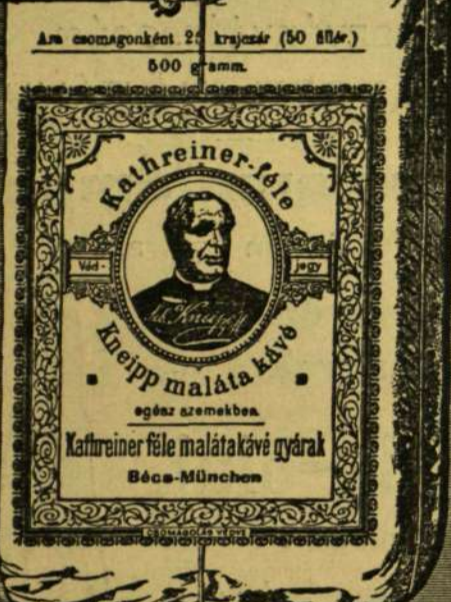

Legjobb és leghirveesebb
pipere holgyor : a
La **VELOUTINE** 6959
Különleges Rizpor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

VALODI
A csomagonként 2 krajczár (50 fillér)
500 gramm

Kathreiner-féle
Kávéip maláta kávé
egész szemekben
Kathreiner-féle maláta kávé gyárak
Bécs-München

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti
csomagokat kérjük és fogadjuk el.

PATIKA
Vaspepton-konzerv vészsegély gyermekek és felnőtteknél ja-
vítja az étvágyat, megemlíti az állapotságot, jó általános, ára
1 doboz 50 kr. Cocain-pasztillák: éhség társaság megújított
a garat és géghurvat, köhögést és rekedt éget, ára 75 kr.
A Gaultieria olajok biztos szer reumátia, migrénél és ideg-
szándi, hatás még jobb, ha együttjellel Gall heria-szeszt
is használunk, ára 1 - 1 frt. Fluor calcium kőolaj hatás szer
a nyak- és mirigy-daganatoknál, ára 1 és 2 frt. Az áfonya-zivonát
a legkisebb, évekig tartó óvat, ekzemát, régi bőrléziókat
nővi idén meggyógyítja, ára csontól és váttól 1 frt 50 kr.
A Fucus tengeri növény kivonata kímálással elismert szer a hideg
ellen és a kövér agyvelőnél előforduló asztma ellen, ára 1 frt 2 frt.
Univerzál hintopor láb- kéz-, hónaljzúdat, kópákát utasítót
gyermeknél, lovakknál, kerdőpáncsoknál stb. azonnal meggyógyítja,
ára 50 kr. — Kaphatók **HAZSINSZKY KÁROLY** gyógyszer-
részlel, Bupapest, VIII., Rák Sallár-utca 28. sz. 7877

Elixir de Spa
La plus agréable des Liqueurs
Schaffin Pierry & Co à Spa
Az előkelő világ liköre
1858 óta.
Főraktár: J. PAUL LIEBE
Tetschen a/Elbe.
Tudakozódások raktár iránt Tetschen a/Elbe
kéretnek. 7930

A mi téli kabátaink feltűnést keltenek.
Egy elegáns öltöny 12 frt, téli kabát
14 forint és feljebb az Angol szabó-
nál Kohn Heilmann és fia, Budapest,
Károly-kört 12. földszint és első eme-
let kaphatók. Szabott árak. Tessék
a czímünkre figyelni. 7876

„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE
férfi divat és fehérenemű
raktárában. **párja**
Budapest, IV., Koronaher-
czeg-utca 11. sz. és VIII.,
Kerepesi-út 9. 7707
Férfi ingek, Jäger-árak,
vadász és sport-czikkék dús
választékban kaphatók.
Kesttyük és Nyakkendők.

Feltűnést keltő ujdonság
a Lohse-féle
Violetta Regia.
Valósággal „Fashionable“ ez idényben!
BERLIN, W.
Gustav Lohse, Jäger-Strasse 45/46.
Kapható valamennyi illatszer-, díszműár-, gyógyfűszer-,
és gyógyszerárban, valamint Magyarország és a külföld
összes fodrászüzleteiben. 7498

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER 7694
legisztább égyényes
SÁVANYU-KÚT

Saját készítményü
Tornaeszközök és mindenemű hálók.
Valódi orosz sárczipők és a legjobb gyárt-
mányu korcsolyák. — Nagy választék a
legkülönlegesebb társasjátékokból.
SEFFER ANTAL
kötél- és szinag-árak raktára
Budapest IV. kerület, (Károlylaktanya)
Károly-utca 12. 7920
Vidékre árjegyzék szerint.

MINDENÜTT KAPHATÓ
A RÉTHY FÉLE
PEMETEFÜ CZUKORKA
LEGJOBB
rekedtség
köhögés és
hurut ellen.
1 doboz ára 30 kr. 5 doboz bérmentes 1 frt 50 kr.
Széki útdő:
RÉTHY BÉLA gyógyszerész Békés-Csabán.

Magyarország legszebb látványossága.
A hódoló diszfelvonulás.
Óriási körkép.
Festette **EISENHUT FERENCZ.**
Látható Városliget Andrassy-út végén
a magyar körkép-társaság palotájában
reggel 9 órától esti 5½ óráig.
Belépő díj 50 kr. — Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A Franklin-Társulat nyomdája, (Budapest IV., Egyetem-utca 4.)

Báti Selyemkelmék
pompás ujdonságok, valamint fehér, fekete és színes
selyemkelmék mindenféle minőségben. Közvetlen el-
adás magánosoknak igazi gyári árakon, porto- és
vámmentesen a házhoz szállítva. Ezer meg ezer ális-
merő irat. Milyen színekből óhajt Ön mintákat?
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
selyemkeltő-gyárak szövetsége Bérich. 5783
Spanyol kir. udvari szállítók. Spanyol kir. udvari szállítók.

A női szépség
fontartására és emelésére a legkötűnőbb szer:
Cornelia-arczkenőcs
(törvény által védve). 7706
mely az arcznak úde, meglepően tiszta fiatalos színt köl-
csönöz a mit semmi más szerrel elérni nem lehet
Kittűnő szer: m-foltok, sz-plők, pattanások, pórszések
(mitesser), túlvörös arcz és a bőr minden tisztáltsága
ellen, a szárga vagy barna arczért vakító fehérré teszi.
Egy kis tégely ára 1 korona. Egy nagy tégely
ára 2 korona. — Ezen közkedvelt szer kapható:
LESZKOVÁZ MILETA
„KORONA“ című gyógyszerárban
Ó-Vérbáson (Bácska), 150.
Postai megrendelés-kel finom pouderek, szappanok
és illatszerek hozzászámolására ajánlatnak.
Viszonteladók kerestetnek.
Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszerár, Király
utca 12. és dr. Egger Leo gyógyszerárban Váci-kört 17.

KIRÁLYNŐ-ARCZCRÉME,
legjobbnek ismert arczszépítő a vilagon.
Ezen arczcreme a legérővidebb idő
alatt eltávolít az arczról minden
bőr tisztáltságot, u. m. szepők,
pórszések, mitesser sily, a azt
hőfehérré és újává teszi. Teljesen
ártalmatlan. Egy tégely 70 kr.,
királynő-oreme szappan 1 doboz
30 kr. — Királynő-holgyor
fehér, rózsás és cserne színen
1 doboz 70 krajczár. Széki-
útdő: 7721
Temesváry József
Ángyal-gyógyszerár
Zombor, Jókai-tér 2.
Budapesten Török József gyog-
szertárban, Király-utca 12. sz.

PALAIS ROYAL
a fő- és székváros legnagyobb árúháza
ORLAI SÁNDOR perzsa esász,
spanyol kir. udvari szállító 7777
Budapest, Koronaherczeg-utca 8. sz.
a következő czikkeket gyári árban ajánlja:
Nászajándékok, chinai ezüst-árak,
finom bronze-árak, dísz-órák, gyé-
mántutánzat ékszerék valódi fogl.,
valódi párisi legyezők, bórdíszmü-
árak, ezüstbotok, bőrvövek (gürtl),
szalag, bársony, arany és fémövek.

50. SZÁM. 1898. BUDAPEST, DECEMBER 12. 45. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre - 6 •
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félre - 4 •
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
félre - 2.50
Külföldi előfizetőkhez a postailag
meghatározott viteldíj is csatolandó.

HIRSCH LIPÓT.

FRANKLIN-TÁRSULAT a múlt november hó
26-ikán tartott huszonötödik évi rendes
közgyűlésén jegyzőkönyvi elismerést sza-
vazott a Társulat egyik érdemes igazgatójának,
Hirsch Lipótnak, ki az intézetnek főnállása
óta előkelő hivatalnok a fáradhatatlan és ritka
szakértelemmel végzett munkásságával kitűnő
és mélyreható szolgálatokat tett nemcsak a
társulatnak, de általában a hazai sokszorosító
műiparnak is a nyomdászatnak műipari rangra
emelésével, s a magyar irodalom termékeinek
művészi kiállítású közrebecsátásával.

E megérdemelt elismeréshez öszintén csat-
lakozik a maga részéről a „Vasárnapi Ujság“
is, mely nyomdai kiállításának és
művészeti közleményei izléses be-
rendezésének mai tökéletességét
legnagyobb részt Hirsch Lipótnak
köszöni. Csak egy pillantást kell
vetni a „Vasárnapi Ujság“, mai és
huszonöt évvel ezelőtti alakjára és
kiállítására s nyomban szembe-
tűnik, mily rendkívüli haladást
tett e lap művészeti tekintetben,
mióta a „Franklin-Társulat“ kiadá-
sában, tehát Hirsch Lipót nyom-
dászati közreműködésével jelenik
meg.

Midőn a magyar nyomda-ipar
e jeles vezérfőnökének érdemeiről
így megemlékezünk, fölhasználjuk
az alkalmat, hogy őt olvasóinknak
közelebről is bemutassuk.
Hirsch Lipót 1841-ben Pesten
született. Atyja vagyonos gyáros
volt, ki azonban nagy képzettsége
és sokoldalú ismeretei mellett nem
igen birt gyakorlati érzékkel, úgy
hogy csakhamar anyagi zavarokba
jutott, s fia már gyermekkorában
önfentartásra kényszerült. Művészi
hajlama ekkor arra az elhatáro-
zásra bírta, hogy szobrász legyen,
és néhány évig egy kiváló mester-
nél tanult is, de ezzel csakhamar
felhagyott; s hogy vágya szerint
az irodalommal és művészettel
közelebbi érintkezésbe léphessen,
adta magát a nyomdászat tanulá-
sára. Serdülő korában így lett

nyomdásznyvendék; majd mint betűszedő a
főváros nagyobb nyomdáiban foglalkozott, mi-
közben önmunkássággal szerzett kiválóbb kép-
zettségénél fogva irodalmilag is működött s
szabad idejét a költészetnek szentelte; ke-
vencz költőinek, így Schillernek minden szavát
lelkébe véste s ma is könyv nélkül tudja e költő
műveinek nagy részét. Maga is foglalkozott a
költészettel, költeményeket írt és fordított. A
mellett behatóan foglalkozott a munkáskérdés-
sel s az összes munkások kitüntették bizal-
mukkal, midőn a képviselőházhoz 1868-ban az
általános választói jog érdekében benyújtott
kérvény szövegének elkészítésével megbízták.
Ez a munkálata különös figyelmet érdemel.
Sokáig vezet szerepet vitt a munkások mozgal-
maiban. Megelőzőleg hosszabb ideig külföldön

dolgozott, főleg Bécsben. Majd haza térve,
művezetővé lett a „Pesti könyvnyomda rész-
vénytársaság“ nyomdájában. Ügyessége, szor-
galma és szakjabeli nagy avatottsága olyan
figyelmet keltett iránta az érdekllett körök-
ben, hogy 1873-ban az akkor alakult „Franklin-
Társulat“ a Heckenast Gusztáv-féle könyvnyom-
dát, könyvkereskedést és könyvkiadó-hivatalt
megvásárolván, a nyomdához fő művezetővé
Hirsch Lipótot hivta meg. S a választás igen
szerencsésnek bizonyult. Hirsch Lipót épen
olyan becsvágygyal, mint tökéletes szakértelem-
mel látott munkához. Első gondja volt, hogy a
már sok tekintetben elavult nyomdát teljesen
új és czélos rendszerűvé alakítsa át s felszerelje
mindazon gépekkel és eszközökkel, melyek az
idő szerint a legelőkelesebbek voltak. Külön

HIRSCH LIPÓT.

betűöntő műhelyt rendezett be, s
ennek számára ő hozatta be ha-
zánkba a legelső teljes betűöntő
gépet; a sokszorosításhoz pedig a
legjobb francia gyorsajtókat sze-
rezte meg. Ez intézkedéseivel tel-
jesen újjá teremtette a régi nyom-
dát, mely pár év alatt elsővé emel-
kedett a magyar nyomdák közt.
Hirsch Lipót volt az első Ma-
gyarországon, a ki a betűmetszés-
ben egészen sajátos stílt teremtett
s egyenlő metszésű betűkkel dol-
goztatott. Ez az új stíl, mely az
idegen, főleg a német motívumok-
kat mindenben el tudta kerülni, ál-
talanos figyelmet keltett és más ha-
sonló intézeteket is utánzásra ser-
kentett, de a nélkül, hogy az után-
zók a Hirsch eredetiségeit el tud-
ták volna sajátítani. Egyik kiváló
ereje Hirschnek a szép iránt való
egyéni művészi érzéke, melylyel a
Franklin-Társulat betűit és nyom-
tatványait oly sajtátszerűkké tudja
tenni, hogy azokat minden má-
sokétól első tekintetre meg lehet
különböztetni.
Hirsch Lipót fáradhatatlan mun-
kássága nemcsak hazánkban, ha-
nem a külföldön is nagy elisme-
résben részesült, a mit szépen
bizonyít a „Freie Kunst“ című
német nyomdászati szaklap, a
mely már 1887-ben hosszabb czik-
ket szentelt a Franklin-Társulat

egy kiválóbb kiadványainak s Hirsch Lipót működésének.

A Franklin-Társulat nyomdája, — írja a német szaklap — Hirsch Lipót műszaki vezetése alatt oly elsőrendű nyomdászati műintézetet fejlődött, a milyen kevés van manapság. Ha a nyomda kiadványai valamely világnyelven jelentek volna meg, előkelő eleganciájuknál, finom izlésükkel, klasszikus tökéletességükkel fogva mesterük nevét mindenütt oly híressé tennék, mint a mily híres Magyarországon, a hol a Magyar Tudományos Akadémia, az egyházfelügyelők, az arisztokrácia s a könyvkiadók legértékesebb kiadványaikat a Franklin-Társulatnál nyomtatják.

Főlemliti ezután az említett lap a Franklin-Társulat több kiadványát, melyekről mint a nyomdászati remekéről ír. Így a «Monumenta Vaticana Hungariae» című egyháztörténelmi munkáról megemlíti, hogy midőn a magyar püspöki kar küldöttsége átnyújtotta első kötetét a pápának, ez nem győzte eléggé dicsérni pompás kiállítását. Hasonló nagy dicsérettel emlékezik meg Ipolyi Arnoldnak a magyar szent koronáról szóló műve kiállításáról.

Az említett szaklap így végzi cikkét: «Hirschnek büszkesége, hogy a legelegánsabb és legfényesebb művekkel azoknak a férfiaknak szellemében működjék, a kik a nyomdaipar dicsőségei».

A ki visszaemlékezik arra, hogy alkotmányunknak 1867-ben történt visszaállítása mily nagy lendületet adott a magyar nyomdász-iparnak és ennek következtében milyen aránytalanul szaporodtak rövid idő alatt a nyomdák fővárosunkban, és tudja azt, hogy az 1873-iki nagy pénzügyi válság mennyire visszavetett minden vállalatot és ipart, különösen a nyomdászatot: elismeréssel fog adózni Hirsch Lipótnak, ki épen ebben a nehéz időben birt annyit bátorsággal és kitartással a magyar nyomdászatban a művészi irányt kezdeményezni. Milyen kiváló érzék a művészet iránt, milyen nagy üzleti szellem és nemes irányú törekvés volt szükséges, hogy a művészet és a munkások méltányos érdekeinek szemmel tartásával az üzlet anyagi fejlődését is lehetővé tegye.

S hogy ez így van, az nagy részt Hirsch Lipót ernyedetlen munkájának és buzgólkodásának az eredménye, melylyel teljes arányban áll a Társulat működésének anyagi sikere is.

De a mellett, hogy Hirsch a vállalat érdekeit oly mértékben tartotta s tartja mindig szem előtt, hogy egész munkásságát és idejét a legnagyobb önfeláldozással szenteli a Társulat érdekének, s dacára, hogy a magyarországi nyomdafőnökök egyesületének egyik elnöke, egy pillanatra sem szűnt meg a munkások jogos érdekeinek szószólója és pártfogója lenni; s ez magyarázza meg a szíves viszonyt, a mely a Franklin-Társulat személyzetét Hirsch igazgatóhoz köti. Legjobban bizonyítja ezt a a Franklin-Társulat amaz ötven munkása, kik húsz évet meghaladó időn át Hirsch vezetősége alatt dolgoznak.

Ez az egyetértés is hozzájárult ama nagy sikerhez, melyet Hirsch igazgató a társulat 25 éves működése után felmutathat s midőn ily munkásság után végig tekint az eltelt években, meglepéssel töltheti el elért jutalmát: az önzetlen munka szülte önértet.

PÁL ÚR ÉS A KERT.

Pál úrnak, — érte senki meg ne rója! — Volt egy legyűrhetetlen passziója: Nagyon szerette a kertészetet S kellett, nem kellett, mindig ültetett. Repkény futotta be a ház falát, Körötte sűrűn körte s almák; Itt egy csoport nyír, — hársfa, bükk amott, Fenyő is, hogy terjeszzen illatot,

Kőris, szil, ákác, bodza, jegenye, Odább egy részlet bokrokkal tele, Itt orgona, ott tamariszkusok, A kut mellé meg fűzfákat dugott, — Szóval: csak áskált, plántált szüntelen, Hogy kertje mentül árnyasabb legyen.

Ez a sok ág-bog aztán összenőtt, És megfűszert minden levegőt; Egymást nyomkodták, fojtogatták A terjeszkedni nem tudó fák, Elsatnyult rajtuk lomb, levélzet S az ültetés mind csenevész lett. Jött zápor, langy eső, — hiába már! Fölöttük égett izzó napsugár, Alattuk állott a dohos meleg, — S Pál urat majd a szél tötötte meg. «Bolondos túlzás, — mormogott magában, — Szóval, számárság, a mit itt csináltam. Hogy újra lélegzethez jussanak E pusztuló fák, lombok, sudarak, S kertemből újra legyen valami: Nincs más kigazolás, mint irtani!»

Költő barátom, tovább mért meséljek? Tán így is érted a mesémet.

Endrődi Sándor.

ZÁRT AJTÓ.

E komoly, zárt ajtónak titka van. Kutatják és vizsgálják sokan. Tudni szeretnék, hogy mit rejthet el... Az ajtó nem felel.

Megzörgetik kíváncsi emberek, Mint kripta-ajtót a félnék gyerek; De semmi hang mögötte, semmi jel... Az ajtó nem felel.

Csendes boldogság fészke lesz talán? Irigy hiába zörget ajtaján. Ott benn szelid nőt hú férfi ölel... Az ajtó nem felel.

Vagy tört kevelység? elbúsult kudarc? Gyászoló szerelem? könyfurdette arc? Lenyílgzott vágy, mely sorsával perel?... Az ajtó nem felel.

Vagy konok, büszke dac? békételen, Viharos szív, lázongó értelem? Ki gőgöt ápol, vérboszút lehel?... Az ajtó nem felel.

Jól érzik, van mögötte valaki, S hogy e világot okkal zárja ki, Szív, kit e czéda vásár ingerel... Az ajtó nem felel.

Szorongva sejtik, mégis kérdezik: — Ki ez, hogy mint az önvád, rejtezik? — Kétszínű résztvevők, el innen, el!... Az ajtó nem felel.

Kit végnymorba taszítottatok, Inségben a költészet lakik ott, Multján borongva télen vesztegel: Ti néktek — nem felel.

Zempléni Árpád.

AZ OCZEÁNON.

Részlet az amerikai-spanyol háborúból.

Ira Virter Ferencz.

II.

A tenger zajlott. Reáborult az éjszaka, fekete festve végtelen lapját, melyet zúgva, csatogón korbácsolt a keleti szél, a szétzúzott habok taréjáról szertecsapva az oczeán sós «porát».

Végzetlen csönd borult mindenre. A fedélzetről leltő parancs folytán a legénység a hajómélybe húzódott. De egy szem sem csukódott le egész éjszaka.

A csata előtti új titokszerező izgalma, mintha előlt volna minden élczet: sajátos komolyság vette hatalmába a lelket, melyben chaotikus zavarral vegyült össze a múlt tömérdék emléke, távol szereteteink képe s a messze otthon...

Fenn a parancsnoki hidon kalitjába vonult vissza az őrtiszt. Künn a fedélzeten csak a «messenger-boy» (a hajó-inas) húzódott meg valami sarokba, hova nem ér a sós szél csapkodása. Némán, sötétbe burkoltan hánykódott a hatalmas hajótest; — a láthatáron itt is, ott is feltűnt valami messzi reflektor fénye, mit egy-egy cirzkáló csatahajó vet a viztükörre, hogy átkutassa a végtelen sötétséget...

Lenn a tisztibédélőben hallgatagon ülte körül a hosszú asztalt néhány tiszt silhouetete: az uralgó sötétség ránehezdedni látszott a kedélyekre, elfojtva a szokásos vígságot, messze kergetve a gondolatot, valami mosolygó körbe, hova talán soha sem lesz visszatérés többé.

Az asztal végén állt a kibontott palack. A ki inni akart, annak oda kellett botorkálni a sötétben.

Hosszú éjszaka volt ez; mintha soha sem akart volna elmúlni.

Néha valamelyik fekete árnyék a sarokból beszélni kezdett; de alig mondott néhány szót, újra elhallgatott s akkor a csönd mintha hirtelen nagyobb lett volna utána. Csak az éjfél őrvtás zavarta fel kis időre a némaságot. Az egyik árnyék megvált tőlünk, hogy a parancsnoki hidon társát felváltta. Valamit mormogott felénk, aztán távozott; nemsokára hallatszott fejünk felett lépteinek kongása a fedélzet paraktján. Néhány perc múlva egy árnyal megszaporodtunk: a felváltott őrtiszt volt. Egyet rázott kaucuk-köpenyén, azután ivott egyet, a mihez valami köszöntés felét mormogott... vagy káromkodást a sötétség miatt. És mesélni kezdett, eleintén élénken, tréfásan, mire mi is felnevetünk, vígság lopódzott a homályba... de ez rövid ideig tartott; a sötétség erősebb volt, legyőzte a hangot: a kedélyekre ismét ráborult az a valami s nemsokára már csak a szivarok tüzgomolya fényelt az árnyékok közt, miket újra összefont a csönd, a némaság.

A szürkület kezdett derengeni, az a félhomály, mely a napkeltét néhány órával megszokta előzni.

— A fényképező készülékem, — mondta a doktor, — rendben van. Mindegyiteknek adok egy képet az útköztről emléklül.

Senki sem felelt. Itt is, ott is elbóskolt már egy-egy gyermekarcú fiatal kadét, néha felzörrenve önképzelmé által. Azután ismét csöndes lön, csak a habok csapkodása hallatszott ódakünn s lenn a gépházakból zúgott fel az a tompa morgás, melyet már szinte nem is hallunk s nem érzünk.

... A virradat vértusája aranyra festette a keleti égboltozatot, melyet tisztára fújt az éjszaka szele, — mikor egy hang, mely a parancsnoki hidról lett kiáltva, felriasztotta a bóbiskolókat sorát.

— Délnyugatra hajó! Pillanat alatt fenn voltunk mind a fedélzeten.

Három kilométernyi távoból egy monitor közeledett felénk, valamely kémszemlére kiküldött csatahajója a spanyol vagy amerikai flottának.

Megszóllt a trombita fedélzetünkön, visítottak a sipok, s az áradatként előtörő embergomolyag, mely a hajó mélyéből a fedélzeten termett, két perc múlva már harezra készen csoportosult, kiki küzdőhelyén, — elől a «six pounders» ütegnél, oldalvást az «eight inches» ágyútelep

Ferraris Arthur: II. Vilmos német császár arcképe.

Stetka Gyula: Bárd Dániel Ernő arcképe.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

mellett, lenn a fedélzetköz ütegeinél: a hova kinek-kinek a helye ki volt jelölve, melytől el nem űzheti más, csak a halál.

Egy hat fontos gránát csapott le előttünk ötven méternyire, magasra vetve fel a vizet, mint egy zuhatag.

A monitor lobogókat követelte.

Lassan, méltóságteljesen vonódott fel az United States lobbója az árbócúcsra. Egy hurraht zúgott vagy ezer torok. S akkor a monitor is színt vallott: felvonva szintén az amerikai csillagos, véresikos zászlaját. — Tehát jóbarát volt: a «Delphin».

A két hajóról azonnal megtörtént a kölcsönös üdvözlés.

Parancsnokunk, fenn a hid karfájára támaszkodva, baljában a szócsovet tartva, kiáltá át az utirányt. — A «Delphin» válasza tisztán hallatszott:

— «Farewell. See you again!» (Mi még találkozunk, Adieu!)

Hat óra körül lehetett, mikor Kuba sziget magas hegyei felkéklettek a láthatár szegélyén. Fél óra múlva már ott leszünk.

Nem volt már ekkor nyomott a hangulat! A fénylő nap lelopta a sápadtságot a fiatal arcokról s a vig kedv csak úgy pattogott szerte a fedélzeten.

Épen ilyen napunk volt Mobile előtt, — mesélte egy vén tengerész, ki ott volt Farragut tengernagy híres diadalában, — régen, sok évvel ezelőtt, mikor az amerikai győzelmes kard egymásután hódította a csillagokat lobbójára diszál.

Az álmatlanságnak nyoma sem látszott. Lázasan lüktetett a felkorbácsolt vér, lelkesültség lángolt az arcokon.

A messze kéklő hegyek felől pedig felhangzott az első tompa dörej, az ágyú szava, melyet felénk hozott a szél, megreszketette a sziveket, mint egy dobbanat.

Egy hurrah szabadult ki a szélbe, egy hang, mely az orkán viharjaként zúg... azután pillanatnyi némaság következett s a merre szem tekintett, csupa hőst látott, ifjú, vérben lángoló arcot, mely nem érez már mást, csak annak a hangnak a szavát, mely hív, büvöl, megigéz.

Es dördült tovább a második... a harmadik...

Valami egy óranegyed után egész teljességében megrázkódott a «Scindia»: előfedélzetünk ütegeiből eldördült az első ágyuszó.

— Here we are! — here we are! (Itt vagyunk!) zúgott a légbe a hangvihar... a Guantanamo erőd a hegy fokáról komoran meredt reánk közel távolságból.

Az erőd aljában, mintegy fél kilométer távolságban sorakoztak: a «Texas», az «Indiana», a «Jowa», a «Marblehead»; a háttérben várakozott a «St. Paul».

A várból még nem történt lövés.

A «Texas» s az «Indiana» félgözzel előbbre nyomultak. Balra k. b. 200 méternyire következett a «Jowa» s kellő arányban a «St. Paul» s a «Scindia».

Nehéz dördület, mint egy ütés az agyra, hangzott el a «Texas» oldalából, a hatalmas 13 hüvelykes ágyú egy döreje, — egész füstfelhő ült a tenger színére... s nemsokára a várból is megszóllt a felelet.

Kezdetét vette az ütközet. Fehér, sűrű füst, olyan mint az az éjszakai köd, mely New-Foundland táján szokott hetekig az oczeánon ülni, — borult a tengerre, időnként megszakítva egy-egy láng fényétől, — utána pedig egy dördület zúg.

«... Szó benn szakad, lehellet megszegik...» S a füst egyre sűrűbb lesz, a dördület egyre búg; a kábult agy már nem is számlálja, a fül már nem is hallja, csak a szív dobban egyet, a mint valahol egy kiáltás hallatszik, hosszú, sikoltó jaj...

A «Marblehead» vitte a kommandót. Lobbója egyre járt, szórta a parancsokat: «Texas» fordulj; jobbra 500 yardnyira el... «Indiana» teljes tüzzel oldalt... «Jowa» balra 600 yard...

Es gyorsan, mint egy-egy fékeveszett vad, száguldott mindenik a jelzett állásba, — szét-szórva, kiki más irányból ontva gyilkoló tüzet.

Es szólt tovább a parancs: «Scindia» 600 yardnyira hátra keletre... «St. Paul» délre...

A sűrű füst pedig ismét ráült a viztükörre, mint a lepel, mely eltakar.

Gigászi hangverseny volt az! A «Six pounders» ütegeinek b-durja s az «eight inches»-ek c-mollja közé döbennettel bömbölt belé a «thirteen inches»-ek rettentő basszusa. A Gattling-féle mitrailleuseók trillázták a szopránt.

Fenn a parancsnoki hidon, látszóval kezében áll a parancsnok. Körülötte, mint egy táborak, sorakozik a sok «messenger-boy» (küldőnczfiúk), kik szertehordják az utasításokat az egyes ütegekhez.

A fedélzet üres: a kit kötelessége oda nem állított, annak vissza kell vonulnia a mélybe. Csak egy-egy messenger száguld rajta keresztül valami rendelettel a vezénylő tisztekhez. Záporszerűen pattog körülte a kartács... minden másodperc egy halál... Le-lebukdácsol, fel-felszökik, — vagy a feje felett reped szét egy spanyol gránát s gyermekéget arcát ellepi a vér... Nosza, gyorsan egy második szalad — s a parancs a tisztnek kézbesítve lesz.

Előfedélzetünk «six pounders» ütegeinél Mr. Powell vezette a tüzelést, mellette a húsz éves kadét, Irving Wilmot állott. A «Starboard» (a hajó jobb oldala) «eight inches» telepénél a vezénylő O'Malley és Edw. T. Hoopes közt oszlott meg. A «port-side» (a hajó baloldala) C. Thomay és M. P. Bryan alatt állott.

A gépházban maga a Chief-Engineer (a gépház parancsnoka) tartotta kezében az indítót. Minden öt perczben csendült a villamos jelző, melynek gombját fenn a parancsnok keze érintheti csak:

... Félgöz — előre!... Állj!... Félgöz — hátra!... Állj!...

A hajó fordul, inog, hol jobbra, hol balra; de sohasem áll egy helyzetben csak perczekig. Majd orrával előre, s ekkor csak Powell ütegei szórják a golyókat. Ez alatt tisztogatták az ol-

Spányik Kornél: 'Éljen Annuska!'

dal-ütegek koromlepte ágyúit. Nehány perc múlva aztán a «starboard» kerül parallel a várral s orkanszerűleg zúg egyszerre a neki lódtott üteg egész sora.

Lenn a fedélzetközégyütelepeinél a forrószag rettenetes. A hőfok 50° Celsiusra is felszökik néha! Fekete izzadság folyik az arcokról; egy némelyik össze is roskadt már a kiállott szenvedéstől... De a szív, az lázasan ver s az ajkon ujjongva tör ki a hurrah, ha a messze várfokon fel-felcsap a láng, a füst, a mint egy-egy jó lövés rettenetes pusztítással ott pukkan szét valami tömeggel ellepett térség közepén, vagy egy utca során...

A tiszt ébédőbe minden öt perczben leront egy «messenger» hűtőkért a parancsnoki hidra. Sűrű-forog a sok tiszt inas, készül a tömérdek «ice-tea», meg «cock-tail»,* mert hát a küzdőknek nem szabad szomjúságot szenvedniük... még a legénység közé is eltévedt valami jófajta palaczk «whiskey».

Mi, kiknek a hivatás nem jelölt helyet, sem az ütegek mellett, sem a parancsnoki hid tábor-karában, hanem a hajófelszerelés kezelését vezetjük békés állapotban: mi csak onnan néztük az ütközetet a dohányzó ablakból.

Ezalatt lenn a hajómélyben hallgatag zsúfolódik a katonaság. Meredten bámulnak a tekintetek maguk elé. Ők nem látnak semmit; csak hallanak. Hallják a künn zúgó orkánt s annak a hangja rettenetes echó ver a szívekben, miket összeszorít egy kitörni készülő jaj...

Az ő feladatuk majd csak azután következnek. Felszerelve, csoportokba osztva várakoznak, míg a bombázás véget fog érni s a parancs kiküldi őket a partra, szentől-szembe a halállal. Szomorúbb része a hajónak nincs is e helynél. Bezárt, összeszűfolt tömeg; minden lövésre megrendülve s várva a pillanatot, mikor roppan meg a hajó egy jól talált lövéstől, mely roncsol, felvet, darabokra zúz s az oceán mélyébe süllyeszt, egy-két pillanat alatt menthetetlenül...

... Mennydörgésszerű robaj hallatszott hirtelen... halálos rettegés némasága borult mindenre néhány másodperczig, — aztán átfutott a döbbenet ezer szíven: a fedélzetről sikoltott aj keresztül hallik a lövések zaján...

* Többféle szeszes ital keveréke.

Patáky László: 'Visszaemlékezés.'

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Egy spanyol gránát az előfedélzet ütegét verte szét. Mint később kitudódott, három ember halt meg s öt megsebesült. A halottak közt feküdt a szegény kis kadét, a húsz éves *Wilnot*.

Öt perczel rá az ebédő oldalalát zúzta szét egy kartács... *Harry Nealt*, a szerezcsen *Ganymedest*, épen melben találta egy vasszilánk. Csörömpölvé hullott szerzetését a pohárszék. Nyekkenve repült széjjel a piano, melynek húrjai örült zeneként pattogtak le.

Odakünn pedig zúgott tovább a szörnyű hangverseny... Fejünk felett a fedélzet parquettején tompán hangzott a szaladók lépte, majd lassú, nehéz csoszogások zaja hallatszott, — a mint épen huzelták a sebesülteket le a kórházba, hol a doktor kötözget, metsz, vagy vigasztal... a fényképező-készüléket elfeledte régen.

Künn a halál záporában dolgoztak a mentők. Egy némelyiknek a fejét véres kötelék borította szintén. Bukdácsolva, félreugorva, majd hirtelen kézzel felkapva egy elesőt karjaik közé: szeretettel, önfeláldozással dolgoztak; arcukat szintén ellepte az a fekete izzadság, ruhájukat a vér...

S a parancsnoki hidról egyre szólt a kommandó, futottak a «messenger»-ek; s a hajó czirkált, jobbra-balra dült, féloldalt állt, majd meg orrával előre.

A «*Marblehead*» lobogójelzője pedig szüntelen szórta a parancsait:

«*Texas*» balra fordulj... «*Jowa*» jobbra... «*Indiana*, «*Scindia*, «*St.-Paul*» csatasorban tömörülj!

A sűrű füst, mely a víz színén ült, megszakadt: mint egy gomolyag zavaródott össze néhány perczig a hat hajókölösszus... aztán kibontakozott a rend, s precíz, mintha csak egy gyakorlatról lenne szó, állott a sor: elől a «*Texas*» s száz-száz yardnyira részletes vonalban a többi.

És szólt tovább a *Marblehead* kommandója! — Tüzelést beszüntetni... Hajósorban hátra, — A várral már tíz percz óta szüntelt a lövöldözés; sűrű fekete füst gomolygott az ég felé: melyben magasra csaptak a lángok: végig az utcák során...

Künn az oceánban, egy tengeri mértföldnyire a parttól, fekszik a hajóhad. Árboczeit, fel a csúcs legmagasabb pontjáiig, ellepi a matrózok sűrű tömege s azok a lángok a vár falai közül mintha ide vetnék fényüket a kipirult arcokra: leragogy azokról a diadal örömmámora. A tenger sima, csillogva fürdik benne a tropikus forró nap, a futó szél meg el-elkapdossa a diadalordítást, mely végig fut az árbócokon hajóról-hajóra, mint egy üzenet.

... Remember the *Maine*!

Mintegy félórai várakozás után végre feltűnik ismét a jelzőlobogó a *Marblehead* parancsnoki hidján:

— *Scindia*, «*St.-Paul*» előre! — csapatok a szárazra!...

A két hajó fedélzetén megszólal a harsona, sívít a síp: sorjában, fegyverben áll a katonaság, csapatokra osztva, tisztjeikkel élőkön, — a csónakokba beszállásra készen.

— Farewell, boys! God bye! — kiált a sok matróz még egy utolsó bucsúszót az indulóknak, kiket talán soha látunk többé viszont.

A két hajótest pedig száguld a part felé, a míg csak a fenékmélység a part megközelítését megengedi.

E közben a «*New-York Journal*» tudósítójának yachta: a kis «*Windsor*», mely eddig a háttér távlatából gyönyörködött az ütközet látványosságában, előtör s a part mentébe siet, hogy a katonaság támadását fényképpel örökítse meg.

Vigan ficzánkolt a kis hajó, árbocán büszkén lobogtatva az amerikai trikolor, — mikor a csöndet megszakította egy dörej: a vár fokáról reá irányzott ágyú szava.

A lövés kitünő volt; centrumában találta a hajócskát, épen lőpor-készleténél. — — Az explosio rettenetes volt!

Öt másodpercz nem láttunk semmit: azután következett a vasdarab-eső...

Néma csend, — csak itt-ott sikolt egy elfojtott jaj... Agyunkra ránehézedett egy kábulat, az iszonyat mámora: borzalmasabb képet nem

Spányi Béla: 'A bodajki Kálvária-hegy.'

festhet az örület fantáziája sem, mint a minő néhány pillanat volt.

Sokáig álltunk még érthetetlenül; szemünk oda volt szegezve az elismult habokra, mik a roncs felett összecsaptak... s a viharedzett, rideg matrózok szemében megeregett a köny, az ajkakon kitört a düh riadalma.

A mi ezután következett, az mind oly mámoros volt, oly közömbös előttünk, hogy csak napok után tudtunk örvendeni a diadalnak. Negyvenyolc órát voltunk már talpon pihenés nélkül s az izgalmak borzadályai megosztottak a gondolkodás képességétől.

A bombázás még tartott egy ideig. Az *Indiana* s a *Texas*, e két legerősebb csatahajónk rettentő ütegei alatt lángtenger borította a vár egész territóriumát. A gyermekeket és asszonyokat, kik az adott ultimatum folytán még a bombázás megkezdése előtt huszonnégy órával hagyták el a vár falait, követte az egész lakosság; csupán a várőrség tartotta még magát

ideig-óráig, végül annak is kétharmada megszökött a menekvők után.

Az amerikai katonaság partra szállítása a délután óráiban történt.

Az acélesolnakokban 25—30-ával zsúfolódott a fegyveres had, de még a part fövenyéhez sem értek: kiugráltak a habok közé s térdig, övig a vízben, karabélyaikat magasra tartva, futottak ki a golyózáporba, mely a bokrokból s a homokbuczkák mögül reájuk zúdult.

— «Remember the *Maine*!»

A habokat pirosra festette a vér; a sebesülteket elsodorta az áradat. De a csapatok száma egyre nőtt, a csónakok orrára erősített gyors-tüzelő kéziágyúk pedig szórták a halált az ellen soraiba, mely egyre ritkult, szétszóródott, szétfutott, hogy útát adjon a szabadság kardjának, melynek győznie kell!

Az alkonyat bíbora ragyog az oceánban. A nap már elbújt Cuba magas hegyei mögé.

Csönd. A szél sem sugdos, a víz színére is ráült a nyugalom. Nemsokára beáll a homály.

A vár fokán lobog a csillagos lobogó. — Az öböl mélyében horgonyoz a hajóhad.

És mindenütt némaság.

A hajók fedélzetéről már lemosták a vért, az ágyúk már ismét fényesen csillognak, — csak az árbócokat tépte meg itt-ott a gránát, a kéményt elvitte az ütközet fergetegje.

A legénység pihen. Ki alszik, ki meg ir: leveleket, miket tán egy hónap, vagy egy fél év múlva visz el a posta.

Lenn a kórházban szunyadnak a sebesültek; — a halottak felett már összecsapott a hullámsír: a fodros habokra vér-rózsákat fest az alkonyat. Ez a tengerész sirja.

PETŐFI EZREDÉNEK JUBILEUMA.

A *Sopronban* és *Nagy-Kanizsán* állomásozó s *Ernő főherceg* nevével viselő 48-ik gyalogezred decz. 10-ikén ünnepli alakulásának 100-ik évfordulóját. Ránk magyarokra kettős jelentőségű ez az ezred-jubileum, mert azonkívül, hogy e hosszú és harci eseményekben oly rendkívül gazdag idő alatt az ezred legénysége, sőt tisztjeinek nagy része is magyar volt, itt vitte föl egykor egészen a közlegénységig *Petőfi Sándor* is.

Szlányi Lajos: 'Őszi tájkép.'

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Nagyon érdekesek az ily kísérletek a különböző vasutak történetében. Legtöbbször oly módon teszik meg, hogy emberéletet ne tegyenek ki veszélynek. Így a francia északi vasut 8 évvel ezelőtt Páris és Calais között próbált ki egy gyorsvonatot, mely 16 kocsiból s egy 245 cm. magas kerekkel ellátott locomotivból állott s melyen az utazók súlyát ólomdarabokkal pótolták. Szabad helyeken ez a vasút 90—95 kilométer gyorsasággal haladt előre, sőt egy alkalommal 115 kilométernyivel, de az átlagos gyorsaság csak 76 kilométernyi volt, azaz körülbelül annyi, a mennyit ma a legelőkelőbb gyorsvonatok rendszeresen használnak.

A legmerészebb kísérletezők — talán felesleges is mondani, — az amerikai Egyesült Államok vállalkozó szellemi polgárai. Egyik ilyen merész kísérletük volt az, midőn a Csendes-tenger partján Vancouverbe érkezett postát szombattól szerdán reggelre elvitték a new-yorki kitérőbe s így a földgömb felét 20 nap alatt utaz-

alatt 15 kilométert hagytak hátra s azután 72 percz alatt tettek meg oly utat, melyet nálunk a keleti express 96 percz alatt bír megtenni s a végső 60 kilométert 32 percz alatt haladták át. Midőn végre megérkeztek New-Yorkba, 25 percz elegendő volt, hogy a postaküldeményt átrakják, s a «City of New-York» hajó azzal útra keljen.

Csaknem ily merész kísérletet tettek később a pennsylvaniai vasut mérnökei, midőn a villamos erőt kezdték alkalmazni. Arról volt szó, hogy a villamos locomotiv vontatóereje elbír-e annyi terhet, mint a közönséges teher-szállító kocsik gépei. Nem számoltattak sokat, összekötötték a gőzgépet a villamos géppel s mindkettőt teljes működésbe hozták. Rövid versengés után a kisebb villamos gép győzött s a kétszer oly súlyos gőzgépet ellenállhatatlan erővel czipelte magával.

Más csoportja ezeknek az érdekes kísérleteknek az, midőn a vasúti hidak teherhordó képességét próbálják ki gyakorlatilag. 1894-ben a

munkába és vesződésbe kerül, míg a vasútat oly módon rendezik be, hogy a mindennapi használatra teljesen alkalmasak legyenek s a veszélyt lehetőleg elkerüljük, ha rajtuk utazunk.

EGYVELEG.

* Amerikai vállalkozás. Hogy mire nem képesek az amerikai vállalkozók, ezt a következő eset mutatja: Egy nappal utóbb, hogy a francia semmitő törvényszék Dreyfus pörének főlulvizsgálatát elrendelte, Bessure a chicagói opera igazgatója a francia kormányhoz az Ördög-sziget teljes tervrajzát nyújtotta be, mely a szigetet divatos fürdővé átalakítva, fényesen berendezett szállodákkal tűnteti fel. Bessure a kormányhoz évi 25,000 dollár hasznóbért ajánl fel, ha neki az Ördög-szigetet Dreyfus távozása után teljesen rendelkezésére bocsátja, sőt a hasznóbért 5000 dollárral megtoldja, ha a börtönőrök, kik Dreyfust őrzik, a szigeten maradnak, hogy az utasoknak Dreyfus életéről bő-

Vastagh György: Erzsike kőzfogója.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

ták be; három nap alatt csaknem egész Kanadán keresztül robogtak. A gyorsvonat, vagyis inkább villámvonat ezen nevezetes útja alatt a sziklahegységben oly sok késedelmet szenvedett az út nehézségei miatt, hogy kedden reggel 60 órai utazás után már 600 kilométer veszteségben volt a kitérő idővel szemben. De ezt a nagy hátrányt egyetlen nap alatt pótolták, a midőn a vonat, mely különben csak locomotivból és postakocsiból állott, 12 óráig egyfolytában óránként 115 kilométer utat tett meg. Az nap este 9 órakor Brockville állomásnál gőzkompon vittek át a 18 postaszakot a Szent-Lőrincz-folyó túlsó oldalára s ott azonnal egy Vanderbilt-féle villámvonatra robogott el vele. Ennek a vonatsnak 7 óra alatt kellett megtenni 650 kilométernyi utat, tehát oly távolságot, melyet Európában rendszeren 12—14 óra alatt tesznek meg s ezenkívül a legveszedelmesebb s legélénkebb vonalrészeket. A gőzös kezdetben egy percz alatt átlag egy angol mérföld utat (1½ km.) tett meg, de Útikában késlekednie kellett s így ezentúl még gyorsabban haladt, 104 kilométert egy órában. Albangon túl, hol öt perczig vesztegelt, oly óriási sebességgel haladtak, hogy 8 percz

Meisee felett épített vasúti hídnál számítások szerint a hidra, melynek hordó-képessége egy négyzetcentiméterre 3500 kilogramm lett volna, felvontattak egymás után ugyanannyi terhet s kitérő, hogy a kiszámított tehernek 9/10 része már összetörte azt. 1897-ben Badenben robbantotta szét hasonló módon a kísérlet az új vasúti hidat s ebben az évben Flandriában, hol a kiszámított terhet csaknem egy héten át ott tartották a hid felett.

Kísérleteket tettek azonkívül újabban a kerek és gépek forgásai gyorsaságának kipuhatólására is. A kísérleteknél itt is történtek károsodások, de csaknem mindenütt kitérő, hogy azok csak az elméletileg kiszámított határnál következtek be s így oly esetekben, minők a rendes forgalomban nem fordulnak elő. Még a bicyclik is képesek perczenkint 1000 méter utat megtenni fékezés nélkül, pedig a gőzgép kerekai közül a legjobbak sem tesznek meg rendszeren kétszer ennyit.

Látható mindebből, hogy a technikai reformok életbeléptetésénél ma már csaknem egyenlő arányban halad előre az elmélet és a gyakorlat s laikus ember el sem tudja képzelni, mennyi

vebb adatokkal szolgáljanak. A vállalkozó operagazgató hetenként Bahia-Nord-Pointnél egy egy gőzöst indítana el, mely 24 óra alatt a szigetre érne s így az utat New-Yorkból az Ördög-szigetre 56 óra alatt meg lehetne tenni. A tizenkét napig érvényes menet-térít hajójegyek ára 125 dollár vagyis 250 forint lenne. Ezen amerikai reklam-üzlet életrevalóságát, valamint az amerikaiakat is legjobban jellemzi az, hogy a terv közzététele után a két első ízben indulandó hajókon a helyeket már mind előre lefoglalták.

* Az új londoni lordmayor. Az új londoni lordmayor Sir John Voce Moore, kit a mostani nov. 19-én igattak be, most 73 éves és fiatalkori idejét mint boltos-inas töltötte. Utóbb, elhalt testvére öccsével teakereskedést nyitott, mely most a londoni teapiacoz az első helyet foglalja el.

* A háborúk költségeit a khinai hadjárat óta egy német statisztikus 53 milliárd márkára becsüli, azaz a jelenleg a földön élő emberek mindenkinek 35 márkát lehetne belőle adni, — ha nem történeket volna meg.

* A leghosszabb utca jelenleg a Washington-street Boston városában; 28 kilométernyi hosszú, mindenütt gondosan kikövezett, de közben-közben sokszor hiányzik a házior.

MAGYAR MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN.

II.

Múlt heti számunkban megkezdtük a műcsarnok téli tárlatán kiállító magyar képzőművészek arcképeinek és műveinek bemutatását s azt mai számunkban folytatjuk.

A téli kiállításon, mint említettük, csak igen kevés arckép látható. E kevés között egyike a legérdekesebbeknek már tárgyánál fogva is II. Vilmos német császárnak FERRARIS ARTHUR által festett arcképe. Az életnagyságú térkép a németek jeles uralkodóját magyar lovas-tábornoki díszben ábrázolja. A művészt az a kitérítés érte, hogy e képhez a császár több ízben, ült, annak sikerülte felett pedig

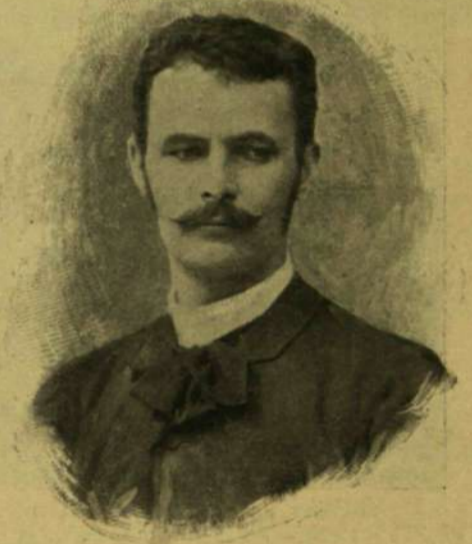
VASTAGH GYÖRGY.

SPÁNYI BÉLA.

STETKA GYULA.

PATOKY LÁSZLÓ.

MIHALIK DÁNIEL.

FERRARIS ARTHUR.

SZLÁNYI LAJOS.

kifejezte elismerését, megelégedését. Ferraris e munkája többi jeles arcképei mellett ismét haladást mutat föl.

Ferraris Arthur Galkovitzban 1864-ben született. Művészi tanulmányait Párisban fejlesztette Jerome és Lefevre mesterek mellett. Első művei között feltűnt Lesseps arcképe. Itthon kiállított első képét, a «Tudós majmot» algiri tanulmányai után festette, melyet az 1893-iki téli kiállításon állított ki.

A fiatalabb magyar tájképfestők munkái között különös figyelmet érdemelnek MIHALIK DÁNIEL tájképei. «Tiszai ártér» című képén meglátszik, hogy a természet közvetlen hatása alatt készitette. Színei azonban még igazabbak a nyírfás ligetet ábrázoló képén. Hogy helyes úton halad még fiatal művészi pályáján, bizonyítják többi tanulmányoszerű művei. Egy téli tájat ábrázoló képe pedig becsületére válnék bármely nevesebb mesterünknek.

SPÁNYI KORNÉL.

Mihalik 1869-ben született Tallósán. Művészi tanulmányait az országos mintarajztanodában Székely és Lotz tanárok mellett kezdte meg, honnan Münchenbe ment. 1893-ban állította ki első képét «Falu végén» czímmel. Azóta az erdei hangulatok festésére adta magát, mely téren megtalálta forrongó tehetségének helyes útját.

PATOKY LÁSZLÓ egy nagyobb képpel vész részt a kiállításon. «Viszsaemlékezés» című festményének tárgya ismét drámai hangulatu. Egy leveleit hullató fa tövében ül egy beteges öreg asszony, a mint visszagondol fiatal éveire, a körülötte játszó vig gyermek-sereg mintha elvonuló fátolvoképei volnának az ő elmúlt szép napjainak. Patoky e legújabb alkotásán művészi egyéniségének újabb fejlettségét mutatja be. A magyar népelet jeles festője, a ki már számtalan művével igazolta azt, hogy egyike legmagyarabban gondolkozó

festőinknek, fiatal kora mellett is szép művészi műltra tekinthet vissza. 1857-ben született Zalatnán (Alsó-Fehérmegyében). Mikor iskolai tanulmányait a nagyenyedi kollégiumban elvégezte, orvos, majd jogász akart lenni. A sors azonban másképp intézkedett, mert Patoky alig másfél év multával Münchenbe ment, majd Párisba, a hol a hires Cabanel mester mellett képezte ki tehetségét. 1888-ban «Hirmondó» című képével megnyerte a Munkácsy-díjat. Ettől kezdve Munkácsynak úgyszólván jobbkéz lett, több munkájánál segédkezvén a nagyenyű mesternek. A következő években egymásután festette meg a magyar népies élet különböző jellemzeteit tárgyait. Az alföldi népeletből vett rajzaiból a «Vasárnapi Ujság» is sokat közölt.

SZLÁNYI LAJOS a tájképfestők legfiatalabbjai közül való. Kiváló szorgalmával párosul szép tehetsége, a mely alig öt évi nyilvános szerep-

Ferencz Ferdinánd főherceg, Hardegg grófja. Hardegg grófkisasszony. Harnoneourt gróf.

FERENCZ FERDINÁND FŐHERCEG A TORONTÁLI VADÁSZATON. — Oroszy L. fényképe.

lése óta több művészi alkotást nyújtott a hazai képzőművészetnek. Szlányi rövid művészi pályáján a legszerencsésebbek egyike, mert hamar megtalálta fejlődésének helyes irányát. Előszóval festi a szántóföldek messzenyúló tábláit, mezei utakat és az árokmenti facsoportokat. A mostani kiállításon hat képe van. Egyszerű motívumú tárgyai a természetes színek igazságaival hatnak leginkább. Szlányi 1869-ben született Budapesten. Művészi tanulmányait a mintarajztanodán kezdte, honnan Münchenbe és később Karlsruhba ment. Hat év óta állandó és egyik legszorgalmasabb kiállítója a müncheni múzeumban.

SPÁNYI BÉLA neve szoros összefüggésben van a magyar tájfestészet megalapításával. S bizonyára alig van valaki, a ki a mocsaras tájakat ábrázoló hangulatos képei közül legalább néhányat ne látott volna. Spányi igazi magyar művész és mint tájképfestő önálló eredetiség. Ő volt az első egyike, a ki fölismerte a magyar Alföld végtelen síkjainak bájos festői költészetét már akkor, midőn megalkotta első hangulatos művét, az „Utolsó golyó”-t. Ha valaha megírják a magyar képzőművészet történetét, úgy neki és Mészöly Gézának abban mint valódi magyar tájképfestőknek üttörőkül kell szerepelniük. A nyolcvanas évek elején alkotott művei a világ leg híresebb múzeumaiban függenek, hirdelve a magyar tájfestészet dicsőségét. A mostani kiállításon öt képpel vesz részt, melyeken meg látszik, hogy a természet közvetlen hatása alatt készültek. Ezek közül „A bodajki kálvária-hegy” című képét mutatjuk be mai számunkban.

Spányi 1852-ben Budapesten született. Művészi tanulmányait a bécsi akadémián kezdte, meg, honnan Münchenbe és Párisba ment, majd hosszabb tartózkodásra Münchenbe tért vissza, a hol magyaros tájképei oly tetszésben részesültek s oly nagy keresletnek örvendtek, hogy nem győzték eleget festeni. Az 1893-iki téli kiállításon az állami aranyéremmel tüntették ki „Őszi verőfény” című képét, ennek előtte pedig az ezer forintos társulati díjat és a Ráth-féle tájkép-díjat nyerte el.

SPÁNYIK KORNÉL még egy kiállításon sem volt olyan sikerült művekkel képviselve, mint a mostani. Mind a három képe igazi szalon-darab. Spányik érzése és művészi tudása azonban legkisebbik képén érvényesül legjobban. Mézes-heeteknek kedves jelenetét örökítette meg rajta, a mint egy fiatal házaspár az alkony aranyugaras hangulatában kikönyököl az ablakon, mi gondot sem vetve a világra. „Éljen Annuska” című másik képe pedig egy festő műtermének bizalmas jelenetét ábrázolja. Spányik mindig egyszerű dolgokat választ képtárgyul, de azokat mindig friss színekkel és biztos rajzolóval oldja meg. Két nagyobb képet festett eddig; „Szent Norbert”-et, melylyel pályadíjat nyert és „Műrányvár bevétele”-t, melylyel először tünt fel. Spányik valódi művészcsaládból származik. 1858-ban Pozsonyban született, atyja híres ügyvéd volt, a ki gyermekeit gondos művészi oktatásban részesítette. Gyermekei közül egyik, Spányi Irma több évig mint operáné kiváló tagja működött; a másik, Lenke, mint a vidék kedvelt, jeles operette-primadonnája. Kornél, a ki a festészetre szánta magát, a bécsi akadémián kezdte tanulmányait, honnan Stuttgartba került Liezenmayer Sándor mellé, kivel visszaköltözött Münchenbe. A Benzúr-féle mesteriskola megalapításakor azonban ő is itthon telepedett le és az iskolának öt évig volt tagja, három év óta pedig önállóan dolgozik.

STETKA GYULA nevét kitűnő arcképei tették országos hírnevévé. A magyar közélet számos jelesét festette már Stetka, az ő biztos, mesteri „ecsetjével. Arcképeit erőteljes színezés és főleg az igaz hasonlatosság és biztos rajzolás jellemzik, arcképeinek csendéleti részeit pedig a Benzúr mesteréhez hasonló művészettel festi meg. A nyolcvanas évek eleje óta minden évben szerepelt egy-két arcképpel a müncheni kiállításain. „Szent László” című oltárképe pedig, a mely a svábhegyi templomot díszíti, feltűnést keltett mesteri megoldásával.

Stetka 1855-ben született Király-Lehotán (Liptómezőgyében). Művészi tanulmányait itthon a mintarajztanodán kezdte meg és Bécsben Wur-zinger és Eisenmenger tanárok mellett folytatta.

Majd két évre Münchenbe ment Wagner Sándorhoz, honnan a festészeti mesteriskola megalapításakor visszatért Benzúr Gyula mesterrel együtt, kinek azóta tanársegédje. Itthon tömeges arckép-megrendelések miatt a genre-festést az utóbbi években abba kellett hagynia. Egyik legjobb képe, „Tres faciunt collegium” Fiume város tulajdona, első festményét pedig Ő Felsége a király vette meg. Most kiállított képe, a mely báró Dániel Ernőt ábrázolja, legsikerültebb alkotásainak egyike.

VASTAGH GYÖRGY az idősebb festői gárda jeles tagja, ezúttal a kalotaszegi népeletről vett új genre-képét állította ki a jelen tárlaton. „Erzsike kézfogója” méltóan sorakozik a jeles festők az erdélyi népeletről merített, eddigi érdekes festményeihez. Vastagh György különösen mint jeles arcképfestő ismeretes; József főhercegnek és Klottl főhercegnőnek a Nemzeti Múzeumban levő arcképei legjobb alkotásai közé tartoznak e téren, melyeket azóta számtalan kitűnő arckép követett. Vastagh György egyike volt azoknak, a kik a magyar képzőművészet megalkotásában üttörők voltak. 1834-ben született Szegeden s iskolai tanulmányai elvégzésével 1854-ben Bécsbe került, s ott kezdte meg művészi tehetségének fejlesztését. A hatvanas évek közepén a délszláv népeletről merített életképpel vonva magára a közfigyelmet, majd erdélyi életképpel; azután több évig majdnem kizárólag az arcképfestészetnek szentelte magát, de a nyolcvanas években több szent képet is festett, melyek közül legsikerültebb műve az alsóthi kápolnában van, falfestménye pedig a magyar kir. operaházban és a belvárosi plebánia-templomban. Egyik fia Géza, legjelesebb állatfestőink közé tartozik; másik fia, György, az állatszobrászat ténen működik kiváló tehetséggel. P. G.

DALNOKI BÉNI.

December hó elsején tartotta negyven éves születés-jubileumát Dalnoki Béni, a magyar kir. Operaház veterán tenorbuffója. Az Operaházban ezúttal az „Eladott menyasszonyt” választották ki előadásra, melyben az ünnepeket énekes, alakításainak egyik legjobbját: a Venczel szerepét énekelte.

Dalnoki 1838-ban született Szabadkán. Az ének és humorisztikus dolgok iránti hajlamai már gyermekkorában jelentek nála és így jutott 1857-ben még fiatal gyermekkorában a színpadra, mikor Havi és Hegedűs jól szervezett opera-társulatukkal Szabadkára kerültek. Itt fizetés nélkül játszott három hóig, midőn aztán kardalossá léptették elő. 1860-ban már Reszler igazgató társulatába jutott mint Irai tenor, de szerencsétlenségére első nagyobb szerepében, Plotow «Mártha» című operájának előadásakor Lyonel szerepében annyira berekedt, hogy a harmadik felvonást már az igazgatójának kellett helyette énekelnie. A következő évben Léwy Rikárdnál, a híres bécsi ének-mesternél képezte tovább terjedelmes tenorhangját. Itt egy alkalommal Treumann igazgatónak alkalma nyílt hallani a fiatal tenorista hangját és azonnal meg is kínálta kitűnő szerződéssel. Ennek neszt vette Follinusz kolozsvári igazgató, a ki szintén meghívta állandóbb, de szerényebb szerződési feltételekkel. S Dalnoki Follinusz feltételeit fogadta el, mert magyar akart maradni. Így került Kolozsvárra, a hol az Operaház mai kitűnő igazgatója, Káldy Gyula akkoriban még rendező és karnagy volt. Ő vele tanulta be Dalnoki mintegy száz tenorszerpét. Offenbach bájos operetteinek tenorszerpét olyan kitűnően játszotta és énekelte, hogy valósággal rajongott érte Kolozsvár közönsége. A későbbi években felváltva Nagy-Váradon, Debreczenben, Aradon és Kassán vendégszerepelt. A művészi pályájának delelőjén lévő művészt ekkor Strakosch, a híres impressarió külföldi körútra akarta vinni. Dalnoki azonban éppen ez időben vette nőül Conti Francziskát, az egykori drámai énekesnőt, s családját nem akarta elhagyni.

1880-ban Dalnokit a nemzeti színházhoz Irai és segédtenornak, szerződették, az 1885-ben megnyíló magyar kir. operaházhoz pedig mint tenorbuffó került. Itt játszotta ez időben legjobb szerepét: Mimét a Wagner-trilógiában, Spärlíchet a «Windsori vig nők»-ben, Benjámint a «Nürnbergi

babá»-ban, Venczelt az «Eladott menyasszony»-ban, továbbá Xavert a «Bibliás ember»-ben és Hortensist az «Ezred leánya»-ban, sok derült pillanatot szervezve a közönségnek. Negyven évi művészi pályáján egyetlen egyszer sem mondott le szerepéről s hosszú pályafutása alatt mindig magyar maradt. P. G.

FERENCZ FERDINÁND FŐHERCEG VADÁSZATA.

Messze földön híres a torontálmegyei Écska mellett elterülő Sózó-nádas, ez a valóságos nádrengeteg, a mely állandóan kedvez tanyája nagy számú rókának.

A ravaszdiak bizony sok veszedelmet okoznak a környék szárnyasaiban, azután visszamegynek a roppant nádasba, a mely valóságos menstváruk, s a hol nagy biztonsággal ellapanghatnak ravaszul kieszt s furiangosan vgrehajtott rablókalandjaik után.

A múlt héten azonban bizony nehéz napok virradtak ő kelmőkre is s keservesen kellett annyi ártatlan lúd, tyúk, kácsa halála miatt lakolniuk. A nádas tulajdonosa, Harnoneourt Félix gróf nagy vadászatot rendezett ellenük, a melyen Ferencz Ferdinánd főherceg is megjelent, mint a tulajdonos főv. vendége.

A vadászaton ő fenségén s a szolgálattelvő kamaráson, Braun báró századoson kívül részt vettek Hardegg grófna, a házi gazda, Rónay Jenő főispán, Dellimanics alispán és mások.

A fényes társaság félkilenczkor indult el a vadászatra s beletelt másfél óra, míg a távoli mocsárhoz kiértek, a hol aztán csakhamar melegük lett a nádrengeteg belsejében lappangó rókáknak. Egymásután zavarták ki a bundásokat kényelmes vaczkaikból s haj, irhaját vajmi kevés menthette meg! Tizenkilencz róka tett le csakhamar végképen a libepesenyéről, a mi rókavadászatnál valóban ritka eredmény.

Kitűnő vadász híreben áll a főherceg, s ezt most fényesen be is bizonyította, mert maga nem kevesebb, mint tizenegyet rókát lőtt. A legelőbb kibújt három róka is mindjárt a főherceg fegyverének esett áldozatul. A jelen voltak nem győzték eléggé bámulni azt a biztosságot, a mivel a fenséges úr a löfvegyvert kezeli; és méltán, mert az egész vadászat alatt egyetlen lövést sem hibázott el; minden lövése egy-egy rókahalált jelentett.

A vadászat bevégezete után rögtönzött sátorban kedélyes lakoma következett, s a társaság csak esti öt óra után tért a legjobb kedvben vissza.

Ezen érdekes vadászatról egy pár, a helyszínen felvett képet is van alkalmunk bemutatni. Kettő az étkező sátor előtt álló fényes társaság néhány tagját mutatja, kik előtt ott hevernek sorra kitergetve a vadászat bojhos farkú ál-do-

Ferencz Ferdinánd Gróf Harnoneourt főherceg. A VADÁSZ-ZSÁKMÁNY HAZASZÁLLÍTÁSA.

zatai, míg a harmadik képen ugyanezen rókákat látjuk egy szekérre felagatva, a mint hazafelé szállítják őket. Parkaik búsan lógnak a szekérodalalon jobbra-balra, a mi a szemlélőre ép oly sajtáságos, mint érdekes látvány benyomását teszi.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Ifjúkorom. Költemények. Irtá Andorka Lajos. Új-Vérbáson 1898. A kötet címe is sejteti, hogy ifjúkori kísérletekkel, részben zsengekkel találkoztunk. Kár, hogy a kötet ciklusokra van osztva, melyekbe a költemények, legalább nagyjából, tárgy és hang szerint sorakoznak. Ha a versek keletkezése szabná meg a sorrendet, a szerző tehetségének fejlődését is nyomon kísérhetnők; de így nem tudjuk, hogy a sok polya közt a kevés szem a szerző tehetségének fejlettebb korából való-e, s emélfogva lehet-e reményünk értékesebb termésre? Most inkább a kötet első felében találunk sikerültebb verseket; az utolsó ciklus, a dalok ciklusa, leggyöngyöbb. Az érzelmes hangot a szerelemben nem igen tudja eltalálni, az enyeltőt jobban, a mint erre például felhozhatjuk: «Halász vagyok» című versét. Andorka költészete elég változatos, de úgy a tartalomban, mint a formában sok a kezdetlegesség, egyenetlenség. Pedig látszik, hogy irodalmi tanulmányokkal is foglalkozik, erre mutat egy pár fordítási kísérlete, melyek azonban, éppen azért, mert a

nyelvnek és verselésnek nem ura eléggé, a közép-szerűsége nem emelkednek felül. Mutatványul ide iktatjuk egyik nagyobb gonddal írt eredeti versét:

Hazám története.

Mintha csali mesét-regét mondanának
Ezüstös levelű mesebeli fának
Arany virágjáról, gyémánt almájáról:
Úgy hallgatom végig a szép történetet
Ezer éves multról, szép magyar hazámról;
S érzem, hogy egy Isten jár a honom felett!

Mintha csali mesét-regét mondanának!
S mégse illik egybe tarka szép mondanak
Hazám ezer éve, híre, dicsősége!
Monda minden bokor, rege minden göröngy;
Anaz vig óráknak örökös emléke,
Emez bús napokról fenmaradt drága gyöngy.

Mintha csali mesét-regét mondanának!
Hallgatom zajlását hős Árpád hadának,
A mint Kárpát ormán szíjjeltekintenek;
Harezra vágy a szívük, érezet bir a karjuk
S Tisza-Duna népe békét esdve remeg,
Míg békére hajlik kifárasztó harcuk.

Mintha csali mesét-regét mondanának!
Hallom tettét népem nagy apostolának,
S látom a koronát, hazám tartó kapcsát,
A mint szent fejről utódokra marad —
S elkeserem népem önmérsztő harcát,
Majd vele unjok, ha győzelmet arat.

Mintha csali mesét-regét mondanának!
Örvendek Lászlónak, nagy Könyves Kúlmának,
S annak a sok híres, derék, jó királynak...

Rónay főispán. Hardegg grófna. Ferencz Ferdinánd főherceg. Dániel főszolgabíró. Dellimanics alispán. Winckler igazgató. Hardegg grófkisasszony. Gróf Harnoneourt. Braun szárnysegéd.

A VADÁSZTÁRSASÁG.

FERENCZ FERDINÁND FŐHERCEG A TORONTÁLI VADÁSZATON. — Oroszy L. fényképe.

Közbe fel-felzokog a hazafi bánat,
Mert érzem csapását töröknek, tatárnak,
S buzgóbban rebegem estenként imámat!

Míntha esali mesét-regét mondanának!
Ott parancsol Lajos négy tenger partjának
S messze földről jönnek Mátyás udvarába
Tudományt tanulni, pompát, fényt csodálni,
S félve néznek hazám nagysága ormára —
Hogy nem tudtunk azon örökre megállni!

Míntha esali mesét-regét mondanának!
Járok Máriákkal Mohács bús tájának
Temető helyére, nefelejt-kertjébe...
Viruló vérrózsák szeretetre intnek!
S éled buzgó vallás érző szív mélyébe
S bús könyvek közt magvat századokra hintnek!

Míntha esali mesét-regét mondanának!
Harsonja harsog szabadság fiának,
S kélnek óriások, névtelen vitézek,
Karjuk felriasztja, szemük tűzbe kapja
A korhadt világot s meghalásra készek,
Semhogy lássák-tűrjék, kinek népem rabja.

Míntha esali mesét-regét mondanának!
Ott esküdnek Marsnak, itt magyar Muzsának!
S valamire nézek, a meddig csak látok:
Lángzó élet pezsdül, munka közt dal zendül!
Nem fogant meg, Isten! elvérzett az átok!
Él magyar, él s Buda soha meg nem rendül!

Míntha esali mesét-regét mondanának
Ezüstös levelű mesebeli fának
Arany virágjáról, gyémánt almájáról...
Hazám ezer éve, híre, dicsősége
Messze-messze szálljon Kárpát és ormáról
S addig lengjen, tartson, míg világnak vége

A «Budapesti Szemle» decemberi kötete tartalmazta Póterfy Jenőnek «A három görög tragikus»-ról írt kitűnő tanulmánya nyitja meg. Ebben a harmadik befejező részben Euripidessal foglalkozik, a nagy triász utolsó alakjával, ki már egy új nemzedék költője, kinek más a hite, más a hangulata s ép ezért sokan ferden ítélték meg, összehasonlítván Aischylossal és Sophoklessal. A haladott érzési kor költőjét szépen mutatja föl benne Péterfy tanulmánya, mely a görög költészetet ismertető magyar irodalmi művek közt az elsőrendűek közé tartozik. Farkas Jenő ír a kötetben ezután «Arch József és az angol földművelés-mozgalom» czímen egy kiváló emberről, Arch Józsefről, ki egyszerű mezei munkából küzdötte föl magát a parlamenti tagságra, s az angol munkásmozgalomban oly nagy részt vett, s azokat okosan és jól vezette. Majd Berzeviczy Albert folytatja és fejezi be «Italia» czímű útleírását, a művészi benyomások és megfigyelések gazdag beszámolója. Flórencz mély benyomásairól szól tanulságosan. Duka Tivadar Londonban élő hazánkba egy nagyérdékű dolgozatát is olvassuk a füzetben. Körösi Csoma Sándorral foglalkozik, kiről a külföldi írói is sűrűn emlékeznek meg. Duka, ki Indiában éltkor gyűjtött össze nagy anyagot a híres utazóról és életrajzát becses munkában írta meg, ezúttal két nevezetes külföldi munkára hívja föl a figyelmet, melyekben a külföldi előkelő tudósok röjják le az elismerést a magyar tudós utazó iránt, a kiről egyébiránt minden valamire való könyv, melynek tárgya a kelet-ázsiai tudomány és az európai behatás, mindig tisztelettel szól. Az utóbbi időben egy angol, Sir William Hunter, ki előtt nyitva állt az indiai birodalom levéltára és a híres francia tudós és államférfi, néhai Barthélemy St. Hilaire foglalkoztak Körösi Csoma Sándorral. Az angolok előtt neki az a nagy érdeme, hogy a Himalayán túli tibeti nyelvet ő birta megtanulni először s az angolok számára ő írta meg az első nyelvtant. Duka közli mind Hunter dolgozatát, melyet 1885-ben közölt egy indiai lapban a kitűnő magyar tudósról, mind Barthélemy St. Hilaire cikkeit 1887-ből a «Journal des Savants»-ból. Mind a két tudós ünnepli Körösi Csomát a magyar embert, a kit nemzete multja iránti szeretet vitt a messze világha, hogy a magyarok nyomait kutassa. A darzsilingi sírja fölé emelt oszlopáról Hunter azt mondja: «Ez emlékoszlop most már a nagy emberek emlékeinek lajstromába van beírva». A francia tudós pedig ezt: «Ha majd egykoron a halás és Csomára büszke Magyarország hozzá méltó szobrot emel emlékének, lerovandja tartozását dicső fiának legérdemesebbje iránt». Jól esik minden magyar embernek olvasni,

SCHNIERER ALADÁR.

SZOBONYA MIHÁLY.

hogyan becsülik messze földön és idegen irodalmakban egy magyar tudós törekvését és érdemeit.

A «Budapesti Szemle» további tartalma: «A jutalom», spanyol elbeszélés Picón től, fordította Huszár Vilmos. «Pusztai hang», költemény Böcsai A.-tól. «Szenkovits Iván és a ribniki aga», szerb népköltés, eredetiből fordította Dömötör Pál. Végül az «Értesítő» rovat, mely bírálatokat tartalmaz. A «Budapesti Szemle» előfizetési ára egész évre 12 forint, fél évre 6 frt; egyes kötet ára 1 frt.

Költők albuma, összeállította Radó Antal. Kiadja Lampel Róbert (Wodianer és fia) könyvkereskedése. Nagy negyedréte alakú díszmű, számos illusztrációval, s tartalmában a hazai költészet gazdag gyűjteményét kapja az olvasó. Radó Antal ismert «Költők Albuma»-nak harmadik kiadása ez, ugyanaz az anyag, de fényesen fölújítva s 35 magyar művész illusztrációjával ellátva. A képeket készítették: Baditz Ottó, Bihari Sándor, Both Menyhért, Cserépy Árpád, Csók István, Dudits Andor, Faragó József, Fényes Adolf, Ferraris Arthur, Ferenczy Károly, Goró Lajos, Grünwald Béla, Halmi Arthur, Hegedüs László, Ipoly Sándor, Jendrassik Jenő, R. Hirsch Nelly, Karvaly Mór, Kinnacs László, Knopp Imre, Kriesch Aladár, László Fülöp, Mannheim G., Márk Lajos, Olgyay Ferencz, Pataky László, Pap Henrik, Réthy István, Spányi Béla, Spányik Kornél, Szlányi Lajos, Székely Árpád, Tull Odón, Ujváry Ignác, Vágó Pál, Vajda Zsigmond. A művészi képek közül 28 külön lapra van nyomtatva, sikerült

fénymetszetekben. A külön papírra nyomott szép műmellékleteken kívül is számos szövegrajz díszíti a szöveget. Az album kötése is elegáns. Tartalom, kiállítás alkalmassá teszi a könyvet ünnepi ajándékkul. Ára 28 forint.

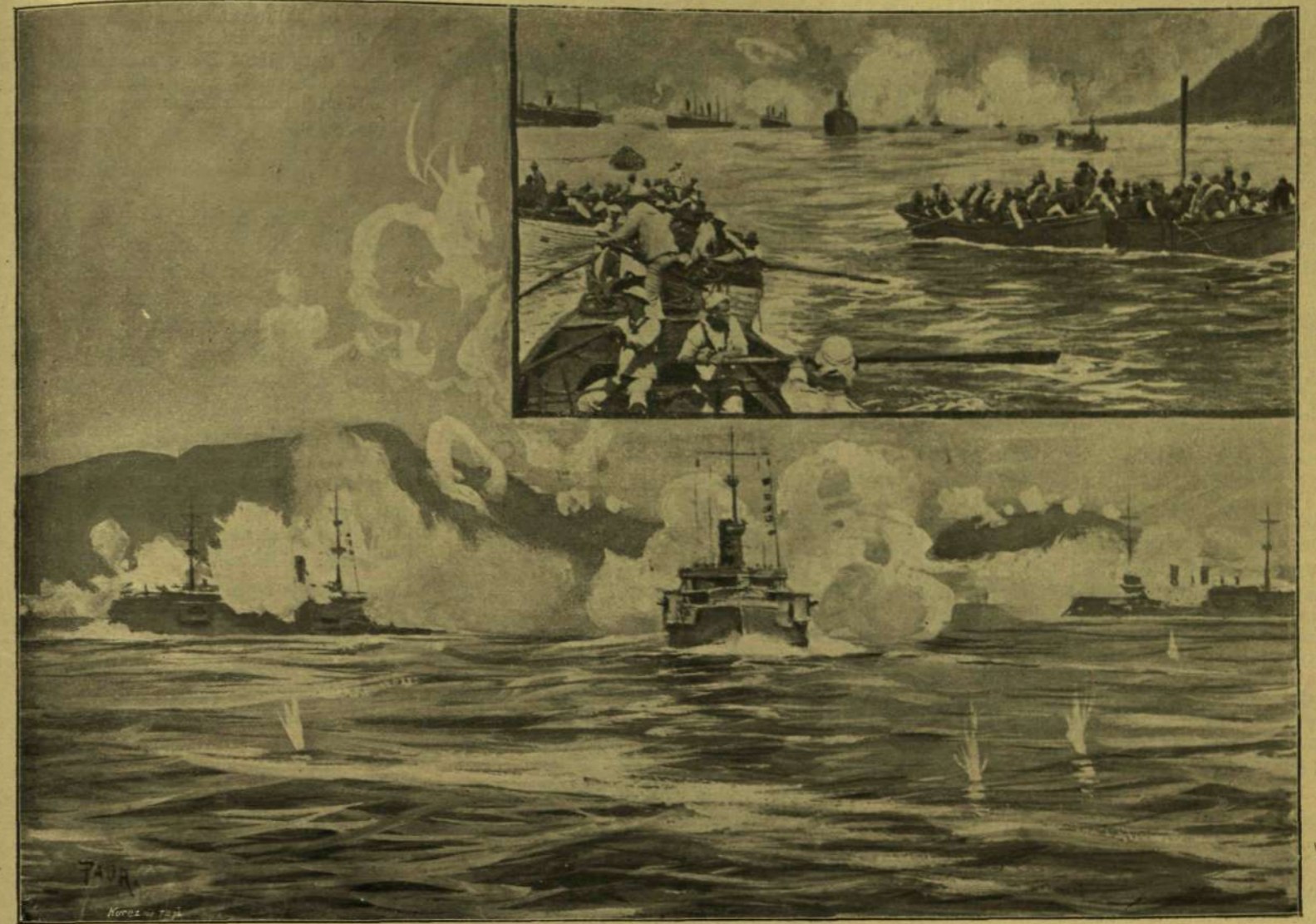
Az ezüst kecske. Bródy Sándor legújabb regényének, s a magyar könyvpiac egyik pazar kiállítású, művészileg ékes könyvének címe ez. Bródy az ifjabb írói nemzedék sokoldalú és eredeti tehetsége. «Az ezüst kecske» is gazdag színezésű rajz s mai társadalmi életből. Az ezüst kecske egy szegény ember botját jelenti, annak a fogóján van az ezüst kecskefej, mely aztán koronként eltűnik, meg előkerül a zálogházból. Ez mindig a gazdája sorsának állapotát mutatja. Erőtlen fejezetek mellett gyöngéd, érzelmes részek váltakoznak. Ez a regény oly alakban jelent meg, hogy valóban műtárgynak tekinthető. Jeles művészek illusztrálták s az illusztrációk mind a szöveg közti képekben, mind a külön lapokon a másolatban is művészi-szerűleg sikerültek. Több közülök színes nyomás. Nagy negyedréte alakú a könyv, mint az albumok szoktak lenni, 151 oldalal, a legfinomabb velinpapírra nyomva. Ez a nyomdai kiállítás a Pallas nyomdáját dicséri, valamint az illusztrációk nyomása is. Az illusztrációkat készítették: Baditz Ottó, Csók István, Faragó József, Fényes Adolf, Feszty Árpád, Glatz Oszkár, Grünwald Béla, Hegedüs László, Ipoly Sándor, Karlovsky Bertalan, Lotz Károly, Márk Lajos, Mednyánszky László, Mannheim Ágoston, Olgyay Ferencz, Pállya Celesztin, Réthy István, Thorma János, Tornyai János, Vaszary János. A kötés is a műipar mesterműve. Habos selyem kötésű, elől aranyos lilomszál, felül bal sarkában egy ércnyomású dombormű, egy ifjú lány mellképe, melyet Fadrusz né mintázott. Ez is egy kis műtárgy. A szép könyv betakarásához még elegáns fedélről is gondoskodtak. A fényes kiállítású könyv ára relíefes, selymes tékás kiállításban 16 forint, pergamentbe fűzött, tékába helyezett példány 12 forint.

«Kozma Ferencz emléke.» Ily czímen Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter néhai Kozma Ferencz, volt miniszteri tanácsos, a lótenyésztési főosztály egykori főnöke emlékére díszes könyvet adott ki.

Az illusztrált mű a Kozma emlékére létesített szobor és emlékművek történetét tárgyalja. Igen csinos a Pap Henrik által rajzolt emléklap, mely Kozma mezőhegyesi szobrát ábrázolja; előtte az urlovas levett czilinderrel, a huszár-tiszt lovon szalutálva és a földműves két igáslóval mellett levett kalappal áll. — Az érdekes művet a miniszter, a vármegyei és városi lótenyésztő-bizottsági tagoknak, a gazdasági egyleteknek, lovaregyletnek, urlovas-szövetkezetnek, gazdakörök választmányi tagjainak, a ménesbirtokok gazdasági tisztviselőinek, a méneskari tisztjeinek, Kozma Ferencz idejében szolgált örmestereknek és gazdáknak, valamint a mezőhegyesi szoborleleplezésnél jelen voltak és meg-hívottaknak küldötte szét.

Az osztrák-magyar monarchia irásban és képből című nagy hon- és népismerető vállalatból közelebb megjelent 311. füzet «Magyarország» VI. kötetének az 1-ső füzeté, melylyel a Felső-Magyarországról szóló kötetnek a II. része kezdődik meg. E füzetben A bányavidék összefoglaló cím alatt a Garam és Ipoly mellékein szétágazó felvidéki érc-hegység tájainak, illetőleg az ide eső megyéknek leírásai indulnak meg. A sort Zólyomgyege ismeretése nyitja meg; ez után Barsmegeye leírása következik, de ebből csak a bevezetés ért be ebbe a füzetbe. E két közlemény közül az első Lovcsányi Gyula, a második pedig Raffay Pál írta, kinek a legjobb forrásokon kívül felhasználta a helyszínen szerzett tapasztalataikat s így számos oly adattal bővítik és színezik előadásukat, a melyek itt jutnak először a nyilvánosság elé. A vonzó alaku és tanulságos tartalmú dolgozatokat tizenegy rajz díszíti és élénkíti, melyek közül nyolc darab Háy Gyula művésztől való, míg a többi Dörre Tivadar, báró Mednyánszky László és Paur Géza készítették. — A magyar kir. állományomda kiadásának és Révai Testvérek bizományában megjelenő vállalat előfizetési ára: egész évre (24 füzetre) 7 frt 20 kr.; félévre (12 füzetre) 3 frt 60 kr.; negyedévre (6 füzetre) 1 frt 80 kr. Egy-egy füzet ára 30 kr. Megszerezhető bármely hazai könyvrusnál.

Partaszállítás a baquiri öbölben.

GUANTANAMO ERŐD OSTROMA.

Eredeti pillanatfotótelek után rajzolta Paur Géza.

A SPANYOL-AMERIKAI HÁBORÚBÓL. — (AZ «OCZEÁN» CZÍMŰ KÖZLEMÉNYHEZ.)

Az Olcsó Könyvtár új olcsóbb sorozatának 561—580. sz. füzetét el a sajtót a Franklin-Társulat a népszerű vállalatából. Az új sorozat Norris egy nagyobb regényével «Vidal Anglián»-nal kezdődik (561—68.). A sajtós angol humor derűjében érdekes cselekvény játszik benne. Csengeri Antal kitűnő esszéje, «Deák Ferencz emlékezte» (569—70.), a nagy államférfiúnak jellemző vonásokkal megrajzolt képe. Eckstein Ernőnek, a kiváló német írónak regénye: «Aphrodite» tölti be a következő harmas füzetét (571—73.). Egy görög művész története, melynek háttere művészettörténeti becses felruházta föl. Székács József a délvidéki szerbek népköltészetéből gyűjtött össze 1836-ban egy kötetnyit, «Szerb népdalok és hőregék» czímen (574—79.), mely ma is ez új átdolgozásban igen értékes gyűjtemény. Dugonics «Bátori Máriá»-ja (577—80.), a régi magyar szinpadnak egykor népszerű darabja volt és irodalomtörténeti értéke ma is az író legjobb alkotásai közé emeli. Heinrich Gustáv méltató bevezetése kellően tájékoztat a felől. A sorozat egy-egy száma, mint az eddigieké is, 10 kr.

Az Athenaeum nagy képes naptára. A régi kötetekhez hasonlóan bő és változatos tartalommal, immár 40-ik évfolyamában jelenik meg az Athenaeum nagy képes naptára. Gondosan szerkesztett cím-társ, sok olvasni való, az év krónikája, képek teszik változatosabbá. A szépirodalmi részben Kóbor Tamástól, Pekár Gyulától, Bárony Istvántól, Abo-ny Árpádtól, Bret Hart-ától és Szöllösi Zsigmond-tól találunk elbeszéléseket, Endrődi Sándortól pedig költeményt Erzsébet királynéről. A naptár ára 1 forint.

Az «Egyetértés» politikai napilap tulajdonjogát egy társaság szerezte meg, melynek élén Eötvös Károly és Olay Lajos képviselők állanak. Kossuth Ferencz, az eddigi főmunkatárs a lap december 6-iki számában kijelentette, hogy mint főmunkatárs megszűnik szerepelni, de ezentúl is írni fog a lapba. Az eddigi felelős szerkesztő, Csévalosky Lajos továbbra szintén megmarad, mint segédszerkesztő pedig Dienes Márton, a lapnak régi dolgozó társa osztja meg a szerkesztés teendőit.

Mesterségek szótára. Freckay János az Akadémia megbízásából megírja a mesterségek szótárát. Az ács-mesterség szótárát már elkészítette, s hozzá azt a formát választotta, hogy elbeszéli, milyen munkát végez az ács, mi módon dolgozik, mire használja eszközeit. Ilyenformán a szavakat eleven voltokban mutatja be és mindenki megérti a jelen-

tésüket. Az elbeszélésen kívül az ácsmesterségre vonatkozó magyar-német és német-magyar szótárt is találunk a füzetben. Freckay terjedelmes műveket ezt a kis részét — ötvennyolc-féle mesterség szótárát fogja elkészíteni — gondosan és a tárgy szerzetével írta meg. Ebben a kis füzetben is tömördek oly régi, vagy nem ismert mesterség-szót sorol föl, melyek helyett ácsaink többnyire német szavakat használnak.

Lumen, írta Flammarion Camille, az ismert csillagász író, ki a képzelet hevével, a költészet erejével és spirituális rejtélyességgel ír a mindenség világról. «Lumen» a világosság, tőle kérdezősködik a kíváncsi ember, s Lumen válaszol is. Elbeszélése a másvilágról, a földentől életéről, ez a könyv érdekes tartalma. Most már második kiadásban bocsátják közre magyarul a Légrady-testvérek. A kötet ára 1 frt 20 kr.

Közgazdasági Lexikon. (Közgazdasági Ismeretek Tára) cím alatt most jelent meg a Pallas kiadásában egy nagyobb mű első köteté, melynek szerkesztői Halász Sándor dr. miniszteri osztálytanácsos és Mandelló Gyula dr. egyetemist magántanár. A lexikon kiadásával a Pallas folytatja ama kiadványok sorozatát, a mely a «Pallas Nagy Lexikon»-ának közzétételével kezdődött. A tudományok egyetemességét felölő Nagy Lexikon után, most már az egyes tudományok részletes feldolgozását tervezi a kiadó vállalat s e vállalkozásának első részletes jelensége a «Közgazdasági Lexikon», melynek első köteté most hagyta el a sajtót. Ára 12 frt.

Előfizetés zeneművekre. Miskolczról előfizetési felhívást kaptunk az elhunyt Papp Dező zongoraművész és zeneszerző három dalra. Papp Dezőt a zenekedvelő közönség «Régi emlékeimből» című magyar dalgyűjteményéből ismerheti. Most három dalát adja ki családja. Az előfizetési 1 forint 20 krajczárjával «Verő I. és társa» miskolci könyvkereskedésébe intézendők.

A múcsarnok teli tárlatát a közönség érdeklődéssel látogatja. Vasárnap délelőtt 4 óráig ingyen lehet nézni a kiállítást, s ilyenkor természetesen önzönlik a szegényebb közönség. Csütörtökön estenként is nagy tömeg szokott megjelenni, mert a kör-teremben katonai zenekar játszik.

A képvásárlások is megindultak. B. Mednyánszky László két kitűnő tájképe az «Alkony» és «Holdvilág» egész versengést idézett elő. A közoktatási ügyi miniszter a szépművészeti múzeum számára kívánta megszerezni, de már előbb egy fővárosi vendéglős, Vampetics, az állatkerti vendéglős tulaj-

donosa, megegyezett a művészszel. A miniszter erről értesülve, a képzőművészeti társulathoz intézett levelében kimondta a két képről, mert egy műbarát lelkesedése iránt tisztelettel akar viselkedni, és óhajtja annak az időnek beköszönését, mikor az államnak és a társadalomnak művészet-pártolásában ehhez az esethez hasonló versengése ne a kivételek közé tartozzanak, de a magyar kultúrát nemesen jellemző állandó jelenségek legyenek.

A nagybányai festő-iskola kiállítása. A nagybányai festő-telep az idén szokatlanul sokáig maradt együtt. A Hollósy-iskola ugyan már ősszel visszatért Münchenbe, de Csók, Ferenczy, Grünwald, Glatz, Faragó, Nyilassy, Horthy és Thorma csak most tértek vissza a fővárosba, hogy hozzájáruljanak teli kiállításuk rendezéséhez. Úgy mint tavaly, az idén is a régi Múcsarnok helyiségeiben állítják ki műveiket. A kiállítás, mely mintegy 150 festményt fog tartalmazni, december 17-dikén nyílik meg.

Kiállítások az iparművészeti múzeumban. Az iparművészeti múzeumban a legutóbbi napokban két kiállítás ismert meg a műipar modern ízlésével.

Az egyik angol kiállítás, a South-Kensington múzeumból kapott rajzok, melyek az angol iparkoláiban az idén megjutalmazott rajzokat foglalják magokban. Diszítést, bútor, ötvösműveket, csipkéket, könyvkötést, a házi berendezést, építést, stb. tüntetnek föl ezek, mindenki a megszokott formáktól eltérően. A bírálók találó és tanulságos megjegyzéseit magyarra fordítva is közli a kiállítás programja. Először történt, hogy az angol kormány ezeket külföldi kiállításra átgondolta, azzal a szigorú kikötéssel, hogy a rajzokat lemosolni nem szabad. A kiállítás híu és teljes képét adja az angol műipar oktatásnak, s világosan mutatja, hogy az angol műipar mily fényesen uralkodik a többi nemzeteké fölött. A másik kiállítás a karácsonyi tárlat, magyar iparművészeti tárgyakból. Ezt az üveggel fedett nagy udvari teremben rendezték s október 7-ikén Wallace közoktatási ügyi miniszter jelenlétében nyílt meg. Remekbe készült bútorok, üveg- és porcellánedények, bronz- és börtárgyak, szőnyeg- és tapétaminták vannak közszemlére kiállítva, bizonyoságot téve arról, hogy — hála az utóbbi évek buzgó munkálkodásának — a műipar terén sokat haladtunk.

Magyar Színház. A Magyar Színháznak, a hol egymást követik az ujdonságok, ismét derült esztendő volt. Egy francia operettet adtak «B. A. L. E. K.» czímen, melyet H. Raymond és P. Burani francia írók «Cabinet Poperlin» című darabjából dolgoztak át magyarra Rakosi Viktor és Makai Emil. A darab

egyszerű története Piperlin úr házasságközvetítő-irodáján körül forog. Piperlin úr nevezetesen olyan föltételekkel adja férjhez kliensnőit, hogy hűségükért két évig jót áll. Ez a dolog neki nagyon nehezen sikerül, mert egy ravasz piktor (Bardinel) a összes asszonyait el akarja csábítani. A bonyodalmak helyzetben a piktor műtermében együtt találjuk az egész társaságot, Vetiver képerkeskedőt, Merlingard építési vállalkozó feleségét; Piperlin pedig mindent elkövet, hogy a két évi jótállási idő alatt rend maradjon. Ez Piperlinnek sikerül is s a ravasz Bardinel feleségül veszi végre igazi menyasszonyát, Célinet. A darabot, melynek lapos meséjét Rákosi Viktor szellemességei kellegé kidomborították s Makai Emil versei pedig érdekesebbé tették, Hervé (a „Lili” híres zeneszerzője) bájos dalokkal gazdagította. — Piperlin szerepét Boross jól játszotta, méltó társnője volt Vlád Gizella (Piperlinné). Ráthonyi Ákos Bardinel festő szerepében, Szilágyi Vilmos pedig mint Merlingard jó alakítást csináltak szerepeikből. Ledófszky Gizella és Bilkei Irén ezuttal is mint fő vonzóerők szerepeltek az új operetben. A kép, melyet itt közlünk, az első felvonás végső jelenetét mutatja be, a mint a házasság felek Piperlin irodájában együtt fenyegetik hűtlenségükkel a megrömült házasságközvetítőt. Az új darabot naponta telt ház mellett adják. P. G.

DALNOKI BÉNI.

Dalnoki mint Venczel az „Eladott menyasszony”-ban.

A Vigszínházban december 4-én este Niki Lina asszony, a színház jeles komikája ünnepelte pályatársai szeretetében harmincz éves színpadi pályáját. A „Kaland” és „Niobe” boházatokban játszott taps és virágzáró közt. Előadás után Ditrői Mór igazgató meleg szavak kíséretében babékoszorút, Faludy Gábor a részvénytársaság nevében 100 aranyat adott át a művésznőnek, a Nemzeti Színház, Népszínház és Magyar Színház művészi személyzetének küldöttsége is koszorúkat vittek.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia december 5-ikén Pauler Gyula elnöklése alatt ülésezett.

Jekelfalussy József, az országos statisztikai hivatal igazgatója nagyrészt felolvasást tartott „Az egyházpolitikai törvények hatása” cziműn, összeállítván a statisztikai adatokat az egyházpolitikai törvények, a polgári házasság behozatala óta mutatkozó jelenségekről. Az elvások száma az egyház házasságok idejében évenként 1088—1413 közt ingadozott. A polgári házasság szigora mellett 1896-ban 387 és 1897-ben 673 válás fordult elő. A felekezeteiből való kilépés 1896-ban 3990, és 1897-ben 4935, összesen 8925, holott tömeges kilépéstől félték a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvény intézkedései miatt. A kilépések oka rendszeren a lelkesekkel való surlódás, Békésben pedig a szociálisták. A két esztendő eredményét együttvéve a reformátusokra az összes kilépetteknek 38%-a, a görög keletiekre 33, a római katolikusokra 22 és az ágostaiakra 16% esik. A zsidók a felekezeten kívülieket alig említésre méltó csekély számmal szaporítják. A zsidók áttérése keresztény vallásra szembetűnően emelkedett. A polgári házasságkötést csak ritkán nem követi egyházi kötés, átlag 97—98 százalék esik az egyházi kötésre, csak a görögkeletieknél 90. Nem örvendetes adat, hogy a református és unitárius vallást leszámítva, a többi felekezetenél a magyar nyelv még mindig nem foglalja el megillető helyét. — A nagy figyelemmel hallgatott előadás után Ballagi Aladár folytatta a „Nyelvtörténeti szótárról” a multkor megkezdett kritikáját, a mű hiányait sorolván föl.

A történelmi társulatnak december 3-dikán gróf Teleki Géza elnöklése alatt tartott ülésén Thaly Kálmán jelentést tett az Árpád-sírok nyomozására kiküldött bizottság nevében.

A társulat dr. Nizsnyánszky István kérésére határozta el, hogy megvizsgálta az ó-budai határban levő régi romokat, a hol Nizsnyánszky szerint az Árpád-sírok nyomai találhatók. A bizottság Thaly vezetésével megemlékezett a békás-megyeri és kalázi határt elválasztó patak mellett levő romokat. A Duna közelében több ólyni magas épületmaradványok és alapok azt mutatják, hogy azon a helyen valamikor templom volt. A romok mellett levő dombon ismét számos épületmaradvány és törmelék bizonyítja, hogy ott nagyobb épületek álltak. A további kutatások és ásások deríthetik ki, vajjon az okiratokban említett Fehéregyháza, melynek Árpád sírja volt, valóban itt emelkedett e. A békás-megyeri sváb lakosság Weisskirchennek nevezi a romhalmazt. Thaly szerint elég ok szól a mellett, hogy a társulat tavasszal ezen a helyen ásásokat rendezzen. Thaly ezután bemutatta dr. Nizsnyánszkynek ezekről a romokról írott terjedelmes értekezését, melyet Pauler Gyula, Nagy Géza és Thaly Kálmán bíráltnak majd meg.

A Szent László-Társulat december 6-dikán tartotta közgyűlését. Steiner Filop székesfehérvári püspök elnökölt, a ki megnyitó-beszédében a Szent László-Társulat czéljairól azt mondotta, hogy azok

Dalnoki az „István király”-ban.

a mai beteg társadalom gyógyítására alkalmasak. Az előterjesztésekből kitűnik, hogy a társulat vagyona 64,000 forint. A közgyűlés elhatározta, hogy a pápa részére Péter-fillegének fejében 3000 frankot szavaz meg. Gróf Zichy Nándor ezután még arra kérte a közgyűlést, hogy az Erzsébet-Örök-imádsásteplomb létesítése érdekében a társulatis fejtsen ki buzgalmat.

MI UJSÁG?

A politikai helyzet zürzavaraiban nevezetes fordulat állott be a héten, mely egyaránt érinti a kormányt, pártokat s változást okozott a képviselőház elnöki székében is. A közönség érdeklődése a legnagyobb mértékben felélénkült. A képviselőház már hónapok óta meddő vitát folytat és az ellenzék megakadályozza, hogy az újesztendőre elkerülhetetlen intézkedéseket a parlament megszavazhassa. Így törvényen kívüli állapot következne be. Josipovich horvát miniszter azt bevégni nem akarta, s lemondott. Szilágyi Dezső, a képviselőház nagy tekintélyű elnöke szintén lemondott, s Láng Lajos alelnök is bejelentette lemondását. A szabadelvűpárt december 6-iki tanácskozásán Tisza Kálmán a párt nevében törvényjavaslatot terjesztett elő, mely az obstrukció ellen azt tartalmazza, hogy a kormány fölhatalmazást ad a kormánynak, ha kell, egész egy esztendőre, hogy a törvényen kívüli helyzetben kormányozhasson. Ezt elfogadták, a párt legnagyobb része aláírta, de többen az aláírást megtagadták és a pártból kiléptek. A képviselőház decz. 7-iki ülése Szilágyi Dezső elnöknek ünnepélyesen és egyhangulag kifejezte elismerését és elhatározta, hogy a lemondás visszavételére fölkéressék, de Szilágyi a decz. 6-iki határozatot szintén nem volt hajlandó elfogadni, s a decz. 9-iki képviselőházi ülésen bejelentette az elnököl Láng Lajos, hogy Szilágyi lemondásához ragaszkodik. A Ház elnökének most gr. Tisza Istvánt emlegetik. A szabadelvűpártból kiváltak külön pártot készülnék alakítani; első tanácskozásukat gr. Andrássy Tivadarnál tartották gr. Csáky Albin, a volt közköztisztviselő miniszter elnöklése alatt. A szabadelvű párt tagjai közül decz. 9-ikéig 21-en jelentették be kilépésüket; a Tisza Kálmán által tett indítványt pedig 227-en irták alá.

A képviselőház december 9-iki ülésében Láng Lajos elnököl, s jelentette, hogy Szilágyi Dezső külvilágban adott választ a Ház határozatára. „Mély hálával és tisztelettel fogadta a Ház határozatát, — írja Szilágyi, — s még egyszer fontolná alá véve ennek folytán lemondását, ujalog sem jöhetett más eredményre, minthogy reá nézve a sikeres működés feltételei ép úgy hiányoznak, mint lemondása idején, és meggyőződött arról is, hogy úgy magában véve az, hogy az elnöki székbe visszatérjen, egyetlen bajt sem orvosolna meg, mely a politikai helyzetből eredt és a parlamentben jelentkeznek. Ezért megújítja azt a kérelmét, hogy a Ház lemondását elfogadja. A levél felolvasása után Láng elnök a következő javaslatokat teszi: „A Ház Szilágyi lemondását mély sajnálattal tudomásul veszi. (Általános helyeslés.) Egyéb ügyet a mai tárgyaláson ne tárgyaljon”. (Általános helyeslés.) Gróf Apponyi Albert a nemzeti párt, Kossuth Ferenc a két függetlenségi párt, Malnár János a néppárt nevében jelent ki az elnök indítványaihoz való hozzájárulást, melyet a Ház egyhangulag elfogadván, az ülés ezzel véget ért.

A királyné szobra. Az Erzsébet királyné emlékére emelendő szobor végrehajtó bizottsága elkészítette a szobor pályázati hirdetményének a tervezetét és ezt a tervezetet véleményezésre vetett megküldötte mindazoknak a hazai egyesületeknek, a melyek a művészeti kérdésekhez hozzászólni illetékesek. A pályázati föltételek az illető művészek szabad kezét engednek, a fő lényeg, hogy a szobor méltó legyen a dícsült királynőhöz. A költségek sem korlátozóak, de a pályázók tartoznak a valószínű költségekről számadást tenni. Az emlék helye a budavári Szent-György-tér. A tervezetek névtelenül küldendők be az eredeti nagyság 1/10 résznyi nagyságában. Ezeket a különböző szak-testületekből kiküldendő 11 tagú bizottság bírálja meg; ezen kívül 3 külföldi művészt is fölkérnek, a pályázók is két bíráló tagot választanak oly módon, hogy zárt levelet mellékelnek, melyben két bírálót neveznek meg. Három pályadíj van kitűzve; az első 6000 korona, a második 4000 korona, a harmadik 3000 korona. A pályadíjak a viszonylag legjobbnak talált

A MAGYAR SZÍNHÁZBÓL. — A „B. A. L. E. K.” ELSŐ FELVONÁSÁNAK VÉGSŐ JELENETE. Erdélyi fényképe után.

pályaművek szerzőinek feltétlenül kiadatnak. A végrehajtó bizottság fentartja magának, hogy 1500 koronáért a nem díjazott pályaművek bármelyikét megvehesse.

Kitüntetések. Az uralkodó jubileuma alkalmából a közös pénzügyminiszteriumnak is több kitüntetés jutott. Kállay Béni miniszter, ki egyszersmind Bosznia és Hercegovina ügyeit is vezeti, a Szent-István-rend nagykeresztjét nyerte; a miniszterium leváltárának igazgatója, dr. Thallóczy Lajos udvari tanácsos, a kiváló magyar történetíró, a Lipót-rend lovagkeresztjét.

A polgári iskolai tanítóképző új gondnoka, Pauert Imre dr. miniszteri tanácsos, egyetemi tanár december 8-án foglalta el új állását. Beköszöntőjében ígértet tett, hogy a pedagógium helyzetének javításáért fog dolgozni. Nem ellenőznek és tanfelügyelőnek, hanem kurátornak jött, hogy a tanárok válláról sok terhet levegyen. Pauert Kiss Áron igazgató időközben, azután bemutatkozott a tanári kar, melynek nevében Herrmann Antal igazgató szólott.

Ünnepélyek. Az állatkert igazgatója, Serák Károly december 4-ikén ülte meg negyedszázados jubileumát annak, hogy az állatkert ügyeit intézi. Az állat- és növényhonosító társaság ebből az alkalomból rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen elhatározták, hogy Serák Károly igazgató érdemei elismerésül évi ezer forintot személyi pótlékként kapjon. Az igazgatót Gelléri Szabó elnök üdvözölte s beszéd alatt leleplezték Serák arczképét, melyet Vastagh Géza festett. Serák Károly megindultan mondott köszönetet. A közgyűlést díszbéd követte az állatkerti vendéglőben. — Ugyancsak e napon a ferenczvárosi templomban dr. Csajághy Károly pécsmegyei nyugalmazott esperes-plébános gyémántmiséjét tartotta, és egyetlen élő tanítványa, Groll Ferenc pécsi káptalani nagypüspök segítségével neki. Csajághy tíz év előtt is e templomban tartotta aranymiséjét.

Új operaszínház Budapesten. Bartók Lajos, az ismert író és tárcái már régebben folyamodtak a főváros hatóságához, hogy Vig opera-színházat építhessenek a városliget környékén. A helyet a liget között levő területen jelölték ki. A városi tanács most határozott, hogy az engedély megadását javasolja a közgyűlésnek. Ez Budapestnek hatodik nagyobb színháza lesz, nem említe csak időszakonként működött várszínházat, az ó-budait és a színházteret. A tavaszkor lebontás alá kerülő várszínház helyett Budán építendő állandó színház ügye is mozog.

Budapest nyilvános könyvtárai. A főváros legközelebb megjelent statisztikai évkönyvében érde-

kes adatokat találunk a budapesti könyvtárakról. E szerint a Nemzeti Múzeum könyvtára, a mely 1802-ben keletkezett, 533,204 kötetből melynek értéke 2.246,000 forint. A könyvtárteremek száma 23, a személyzet száma pedig 26. A könyvtár főtartása évenként 34,170 forintba kerül. Az egyetemi könyvtár 1636-ban keletkezett és 217,552 kötetből áll. Értéke 1.500,000 forint, a terem száma tizenhét, a személyzet száma tizenhat, az évi főtartási költség pedig 15,448 forint. Az Akadémia könyvtára 1837-ben keletkezett, a kötetek száma 53,794. Hat teremből áll, a személyzet száma szintén hat. Értéke nincs megbecsülve, az évi főtartási költség 6000 forint.

A nagy ünnepek, melyeket felnőttek, gyermekek, gazdagok és szegények évente örömmel várnak, az idén különféle körülmények folytán előreláthatólag a szokottnál is fényesebbek lesznek. A patentzást árának hanyatlása folytán a társadalom minden rétege azon helyzetbe jut, hogy igen szép és czélszerű karácsonyi ajándékok vehet övének, az Egyesült amerikai patentzástáru gyárak fönyvénységénél: Bécs II., Rembrandtstrasse 19, mely czég osmos kardonokba összeállítva 44 drb evőszéköt szállít olcsó áron. Felhívjuk olvasóink figyelmét a czég lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

Karácsonykor sokkal kevesebb felesleges himlóm vásároltatnék gyermekek számára, ha a szülők csak annyi időt vennének maguknak, hogy a híres Richter-féle Horgony-Közpítőszekrények feletle érdekes és gazdagon illusztrált árjegyzékét átolvasgassák. Egy tekintélyes svájci pedagógus szószó szerint mondta: „A Horgony-Közpítőszekrények egy egész játkészletet tartalmaznak” és szavait így zárja be: „Csak vigyék be mindgyik házába, a melyben boldog szülők laknak!” Érdemes egy levelező-lapot kockázatni és a Richter F. Ad. és társa cégétől Bécsben, I. Operngasse 16 a legújabb illusztrált árjegyzékét bérmentve meghozatni.

HALÁLOZÁSOK

Dr. SCHNIERER ALADÁR, a budapesti magyar kir. tudomány-egyetem tanára, ki az egyetemen negyedszázadnál hosszabb idő óta tanította a jogbölcsezetet és a büntetőjogot, e hó 6-án elhunyt Budapesten, 62 éves korában. Dr. Schnierer Aladár egyike volt a magyar tudomány-egyetem legnépszerűbb tanárainak, a ki egy képzettségével, szorgalmával, mint szeretetreméltó modorával és nemes, jó szívvelé kartársainak és hallgatóinak becsülését és szeretetét egyaránt kiérdemelte.

Schnierer 1836-ban született Lajtha mellett Bruckban. Középsikolai tanulmányait Sopronban és Budapesten végezte. Jogot a budapesti egyetemen hallgatott. Az ügyvédi diploma elnyerése után a budapesti pénzügyi ügyészség szolgálatába lépett. 1863-ban a kassai jogakadémian, 1872-ben a budapesti egyetemen lett a büntető jog és jogbölcsezet rendes tanára. Ez idő alatt többször dékán és rektor is volt és érdemeinek elismerésül a miniszteri tanácsosi czímmel tüntették ki. A magyar jogi

irodalmat több szakmunkával gazdagította; ezek: „A büntető jog általános tanai”, „A büntettekről és a bűnhődésekről szóló büntető jog különös része”, és „A büntettek és vétségekről szóló magyar büntető törvény magyarázata”.

Schnierer temetésén, mely e hó 7-én ment végre, ott volt a politikai és tudományos világ és a fővárosi előkelő társaság számos tagja. Jelen voltak a többi közt Wallacsi Gyula kultuszminiszter, Zsilinszky Mihály államtitkár, Emich Gusztáv cs. és kir. asztalnok, Láng Lajos képviselőházi alelnök, Hegedűs Sándor, Pulszky Agost országgyűlési képviselő, Mihalkovics Géza dr. egyetemi rektor, Kisfaludy Liptay Sándor a műegyetem rektora, Harucz Mihály prorektor, Breznay Béla, Nagy Ferencz dr., Fröhlich Izidor dr. és Klug Nándor dékánok, csaknem valamennyi egyetemi tanár és sok egyetemi hallgató. A gyászszertartást Kurcz Vilmos ferenczvárosi plébános végezte. Gyászának után Nagy Ferencz dr. jogkari dékán, a tudomány-egyetem tanácsa és tanártestülete nevében mondott beszédet. Az ifjúság nevében Komáromy Zoltán, az Egyetemi Kör alelnöke búcsuzott el a népszerű tanártól. Ezután a koporsót hatfogatú díszkocsin a kerpespéti temetőbe vitték. A sírnál Gressler Jenő, a „Mensa academica” elnöke mondott utolsó istenhozzátót az elhunytak, a kit a családi sírboltnak helyeztek örök nyugalomra.

SZOBONYA MIHÁLY festőművész meghalt december 7-ikén Budapesten, 42 éves korában, hosszas betegség után. Tehetségszék utat és alkalmat nyitni — ebben mult el küzdelmes élete. Tehetségszék tudatára ébredvén, az önművelés és önségely feladataival kellett megküzdnie. Leginkább magyar tárgyú életképeket festett. Haladt, reményeket ébresztett, de küzdelmek nyugtázták. Szerény volt, és türelmes. Betegség is sokszor látogatta, s a tavaszkor gége-baj támadta meg. Betegsége kietlenségét neje és kis gyermeke enyhítette. Mély részvétellel fogadták művésztársai a gyászhirot a tehetségszék ember elhunytáról.

Szobonya Mihály a bars megyei Nemes-Orosziban született 1856-ban, 1873—1880-ig a mintarajziskolában Székely Bertalan tanítványa volt. 1882-ben Münchenbe ment, a hol a festőakadémian Wagner Sándor és Seitz Ottó tanárok vezetésével fejlesztette tehetségét. Nagyon szegény fiú volt és anyagiilag báró Majthényiné támogatta. Legelőször 1882-ben állított ki a műcsarnokban, 1886-ban pedig oly tetszést arattak képei, hogy a Munkácsy-ösztöndíjra is fölterjesztették. Legutolsó megrendelése Erzsébet királyné arczképe volt, melyet Mármaros megye számára kellett volna megfestenie. Ennek a képek azonban csak a vázlatát készíthette el. Temetése pénteken volt.

Losonczy Nagy Vincze, országos tejjgazdasági felügyelő elhunyt a fejrmegegyi Polgárdiban, hol hivatalos küldetésben időzött, december 4-ikén. Érdemes és szeretetreméltó férfiú volt, még az élet legszebb korában. Egy időben a színészet iránt

éredklődött és a hetvenes években a népszínháznál tett kísérletet, ugyanott titkár lett, a nyolcvanas évek elején pedig maga szervezett színházalapot még pedig jó tagokból. 1883-ban kitűnő társulattal Szeged szép új színházát vette át, de a következő évben a színház leégett. Sok szerencséje nem volt a színház felújításánál. A mikor a kolozsvári színházhoz jutott rendezőnek, akkor egyszersmind a kolozsvári gazdasági iskolát is hallgatta, s diplomát kapván, most már nagy erélyvel fordult a gazdasági ügyek felé. A földmívelési miniszter megbízásából a tejjgazdaság tanulmányozására külföldre ment, s gazdag tapasztalatokkal térve haza, mint országos tejjgazdasági felügyelő a legjobb eredményre buzdított az országosan szervezte a tej-szövetkezeteket. A szeretreméltó férfiú ezentúl is szívesen időzött a művészek és írók társaságában s ezek is kedves halottjukat gyászolják benne. Holtestét a földmívelési miniszter Budapestre hozatta, hol december 7-én temették el. Jelen volt a temetésen Darányi miniszter is Nemeskürty Kiss Pál államtitkárrel s a miniszterium számos tisztviselőjével. Magyar Kázmér a földmívelési miniszterium tisztikara, Strausz Adolf az »Otthon« írók és hírlapírók köre s Szilassy Zoltán az országos gazdasági egyesület nevében bucsuztatta el a halottat, míg a sárnál Pósa Lajos mondott költői lendületű gyászbeszédet.

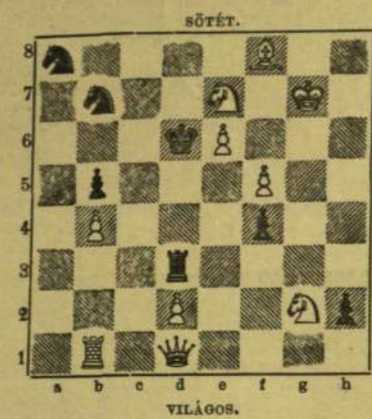
BINDER VILMOS, képviselő, 41 éves korában meghalt Medgyesen. Binder Vilmos a szabadelvű párt tagja volt és híve maradt e pártiak akkor is, midőn több százsz képviselő a helynevekről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával odahagyta a szabadelvű pártot.

Elhunytak még a közelebbi napokban: LAKNER AMBRÓ, premontrai kanonok, 51 éves korában, Csórán. — Dr. BAUER ANTAL, József főherceg uradalmi- és a Margitszigetnek tíz éven át volt főorvos, 51 éves korában, Budapest. — Az elhunyt orvost a főhercegi család is nagyon szerette. — MITTAK REZSŐ, Szakolca város polgármestere, Szakolcán, életének 66-ik évében. — WALLASCHKE VENCZEL, volt 1848—49-es honvéd főzölemester, nyug. magyar kir. postafőnök, Nagy-Váradon. 67-dik évében. — KESMÁRY KÁLMÁN, 64 éves orvos, a bácskai Gára községben; 1848-ban tizenhárom esztendősen korában állt be a honvédek közé, és a Bács-Földvár mellett vívott ütközetben annyira kitüntette magát, hogy káplárrá léptették elő. — KALLÓS EDE, szobrásznak, a Kőlcsey és Bessenyei szobrok készítőjének édes atya, 80 éves korában, Budapest. — GAÁL BELLA, ügyvéd, Tamásiban. — PÁLKA ANDRÁS, városi jegyző és magyar kir. postamester, 65 éves, Felkán. — JAMRICH SÁNDOR, uradalmi főkértész, 54 éves, Csákváron. — PATÁKY SÁNDOR, hunyadygyejei alszámvevő, 40 éves korában, Brádón. — BILEK ANTAL, a szomolányi uradalom volt főerdész, Vitenézén. — ZDRORSZKY JÓZSEF, a véghelesi uradalom jószágigazgatója, 58 éves korában, Nagy-Szalathán. — MÜLLER JÓZSEF, kőfaragó mester, Estergommegye törvényhatósági bizottsági tagja, 48 éves korában, Sántón. — Csopak Csórok BALINT, kir. ítélőtáblai bíró, 75 éves korában, Halmihyegyen, s nagy kiterjedésű rokon-ság gyászolja. — MORBITZER LŐRINCZ, a budapesti Józsefváros régi, jól ismert vendéglőse, kinél a hatvanas és hetvenes években a politikai élet sok szereplője megfordult, maga Deák és báró Eötvös is, — 58 éves korában.

Zsebeházi HERCEGH SÁNDORNÉ, szül. Ferenczy Karolina, Hercegh Sándor nyug. kuriai bíró neje, Ferenczy Ida urnőnek, Erzsébet királyné felolvasó hölgyének nővére, Budapest. — ÖZV. MAJOROSSY SÁNDORNÉ, született Balogh Mária, Majorossy Géza ismert főorvosi építész édes anyja, 74 éves korában, Budapest. — ÖZV. SPRENCZ PÁLNÉ, szül. Mánya Heléna, 84 éves korában, Csik-Zsigódon. — ÖZV. VERBŐCZY JÓZSEFNÉ, szül. Ruzitska Mária, 83 éves korában, Pécsét. — Felső-kubini és demjénfalvi özv. KUBINYI LÁSZLÓNÉ, szül. Szakáll Franciska, 69 éves korában, Rimaszombat. — Id. KAISER NÁNDORNÉ, szül. Gremsperger Teréz, 58 éves korában, Budapest. — RÓTH KÁROLYNÉ, szül. Barabás Elíz, 36 éves korában, Maros-Vásárhely. — SZABÓ ANDRÁS, szül. Vajda Rózsika, Szabó András székelvándorhelyi ref. főgimnáziumi tanár ifjú felesége, 22 éves korában, Székely-Udvarhely. — SIMONICH MARISKA, élete 24-ik évében, Zomborban. — BAUER IGONCZKA, született Ausländer Hedvig, a budapesti New-York kávéház társtulajdonosának neje, 50 éves korában.

SAKKJÁTÉK.

2091. számú feladvány. Jespersen J.-tól. (II. díjat nyert feladvány.)

Világos indul s a negyedik lépésre matot mond.

A 2073. sz. feladvány megfejtése Gehlert A.-tól.

Világos. a. Sötét. 1. Hh5-g3 ... Ha5-b7 (a) 1. ... Kd5-c4 (b) 2. Hg3-f5 ... Kd5-e4 2. Vg6-a6 ... Kc4-c3 3. Hf5-d6 ... K. t. sz. 3. Va6-e2 stb. 4. Hd6-c4 v. v. mat.

Világos. b. Sötét. 1. Vg6-d3 ... Fa8-c6 2. Vg6-d3 ... t. sz. 3. Hd4-f3-b5 ... stb.

A 2074. sz. feladvány megfejtése Kálnitzky G.-tól.

Világos. Sötét. 1. Va4-a8 ... Ke6-d5 (a) 1. ... Ke6-f7-d7 (b) 2. Fd3-e4 ... t. sz. 2. Fd3-b5 ... t. sz. 3. H v. v. mat.

Világos. b. Sötét. 1. ... He3-c4 2. Va8-c8 ... Ke6-d5 3. Ve8-c4: mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Kecskemén: Balogh Dénes. — Lipótváros: Müller Ferenc. — A pesti sakk-hör.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 48-ik számában közölt képtalány megfejtése: Az erények oly javak, melyek örökké fennmaradnak.

Szerkesztői mondanivalók.

S.-A.-Ujhely, F. I. A szép verset köszönettel vettük. A korábbi küldeményt is felhasználjuk nem sokára. Igó, K. I. A kép és a czikk közlését az utóbbi hónapokban fölmerült események halmaza kellestette, de egyetlen sort keritünk rá, ha előbb nem, a jövő év első heteiben. Szeged, K. J. A küldeményt köszönettel vettük, s mihelyt lehet, közölni fogjuk. Gondolj reám. (Musset). Az eredeti czíme tulajdonképen Rappelle-toi, zárjel között: Vergiss mein nicht, a mi annyit tesz, hogy Musset a ne felejtse-ek arajja franciaíra fordítani, minthogy e versét Mozart zenéjéhez szövegül írta. E fordítási kísérlet figyelemreméltó, komoly törekvés munkája, az eredeti hamvát azonban meglehetősen letérlő. Olyan ez az ültetett vers, mint a lepke szárnya, melyről a himpor mind a gyermek kezén maradt. Nem közlhetők: Beteg vagyok, nagyon beteg. Helyileg-közvetlen van benne erő, s a keserű világtalálalomban mintha a szerző szívének sírását is hallanók; de a vers szótírója s nagyon gyakran elerőtlenedik, meglankad. — Uj ezerev tavaszán. Ezer

év. A rythmustalanság e kísérleteket csaknem olvashatatlaná teszi. — Szunyogdi békén. Itt-ott nélkülül; de általában nem méltó a tárgyhoz, melyet megénekel. — Végre pihenni tért. Száraz próza, csak rimej jól.

Felolvas szerkesztő: Nagy Miklós. (L. IV., Kaplony-utca 9. sz.)

Gummiárúk, betegpótlási czikkok áruháza (Gyerekek F. Berguárd párisi gyárosól) legelőnyösebben beszerezhetők Polgár Sándor egyetemi kötszerezőnél, Bpest, Erzsébet-körút 50. 6784

A sok éven át megsokolt kiállítását a Saisonból visszamaradt ruhászöveteknek és kesz öltönyöknek letesemen leszállított árban folyó december hó 6-án kezdük és kérjük a szíves látogatást. Bútrák vagyunk az udvar gyász folytán visszamaradt új és divatos selyem- és diva-kelméknek kivételesen olcsó árait a t. közönség becses figyelmébe ajánljuk. Monasterly és Kuzmik Útadai czisz. és kir. udvari divatrua szállítók.

Mint kiváló gyógyvizet és óvszert rheuma, köszvény és hurutos betegségeknél, valamint hólyag- és vesebántalmaknál, orvosi tekintélyek a Salvator-Lithion-forrást ajánlják.

Friss lövött fázánokat, foglyokat, öz-czombokat és gerinczet, pörkölt vadserdét kimérve, idei hízótt pulykát, kappant és egyéb ánnepélyekre szükséges czikkeket ajánl

GÉCZY FERENCZ

Budapest, IV., Városház-tér 2.

Veszek uradalmi hajtóvadászaton elejtett mindenemű vadakat, továbbá hízott baromfit és friss tojást. 7946

HIRDETÉS.

New-York és London az európai szárazföldet sem kimélték meg a egy nagy ezüstáru-gyár inditására érezte magát egész készlettel — a munkadíj csekély megterítése mellett — elajándékozni. En vagyok felhatalmazva ezen megbízást eszközölni. En tehát minden embernek adom az alatt felsorolt tárgyakat pusztán 6 frt 60 kr. megterítése mellett és pedig:

- 4 db legfin. asztalkéret val. ang. pengével, 6 amer.szab. ad. ezüstvillát egy ából, 6 evőkanalat, 12 kávékanalat, 1 levelesmetszőkanalat, 1 tejszemőkanalat, 2 tojástartót, 6 angol Victoriatálcát, 2 pompás asztali-gyertyatartót, 1 teaszűrőt, 1 legfinomabb ezüstkorszót, 44 db összesen csak 6 frt 60 kr. A fenti 44 tárgy ezélt 40 frtba kerül és most ezen minimális árról, 6 forint 60 krajczárért kapható. Az amerikai szab. ezüst egy teljesen fehér fém, mely ezüst színét 25 éven át megtartja, miert is jóállás vállalkat. Legjobb bizonyítékául, hogy ezen hirdetés nem szélhámosság

ezennel nyilvánosan közeletem magamat arra, hogy ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül visszavettem a pénzt. Senki se mulassza el a kedvező alkalmat, ezen remek garnitúr megszerzési, a mely különösen ajánlatos házassági és alkalmi ajándékok és jobb háztartások részére. 7806

Kapható csak HIRSCHBERG A.-nál az egyesült amerikai szabad ezüstáru gyár főképviseleténél.

Bécs, II., Rembrandtstrasse 19/7. Telefon 7114. Székhelye a vidékre utánvétel, vagy az összes előleges beklüése mellett. — Tisztító-por hozzá 10 kr. Csupán az itt látható védjeggyel való! (Egyszerű érc). Kívánat az előismerő levelek: Becses éreveszküldeményét megkaptam, melyivel nagyon meg vagyok elégedve és kérem még egy olyan garnitúrát, 14 db-át. amerik. szab. ezüstből utánv. küldeni. Borovics, Kr.-Szörényim. 18/7. 896. Keresest S. főszolgabíró, kérem meg egy garnitúrát. Majorosy János, kanonok. A küldeményt vettem, nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 kért. Bánffy báró 6 ezrelt. A küldeményt megkaptam s azaz meg vagyok elégedve. Csák, 1898. szept. 1. C. Chotok-Gudenus grófok.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa med. univ. Dr. Révész Benő Budapest, Kerepesi-ut 63. sz. I. em. 24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi körházakban szerzett tapasztalatai alapján, gyorsan és alaposan gyógyítja az összes 7506 bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat, szemölcs, anyah- és májfoltt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szájszerül tanácsos szolgálat az arcz és kéz ápolására. Feltűnő eredményre gyógyítja a titkos betegségek név alatt leírt összes férfi-, női bajokat s azok következményeit. Rendel: délelőtt 8—12, d. u. 3—5 és este 7—8 óráig. Levelekre azonnal válaszol. Kívánatra gyógyszerkezlés is gondoskodik. Min'lenkor mély diszkrézió.

OSAN ROZSATEJ Tanningene. Legjobb a szájnak és fogaknak. A szájnyálka, hamvasítás, száj- és nyelvtudás, kellemes és jóízű ital, mely az eddig leírtaknál jóbb fogmosást tesz lehetővé. OSAN-Gyógy-élelmiszer Ára 20 kr. GEBERTY-Féle Készlet. A legújabb és legújabb készlet, mely a száj- és nyelvtudás, kellemes és jóízű ital, mely az eddig leírtaknál jóbb fogmosást tesz lehetővé. OSAN-Gyógy-élelmiszer Ára 20 kr. Tanningene. A legjobb HAJFESTŐKÉRT szőke, barna, és fekete. Ára 3 frt 50 kr. ANTON J. CZERNY, BÉCS, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6. (Bismarck-Strasse). VÖRÖK JÓZSEF (gyógyászati) Készlet. A száj- és nyelvtudás, kellemes és jóízű ital, mely az eddig leírtaknál jóbb fogmosást tesz lehetővé. OSAN-Gyógy-élelmiszer Ára 20 kr. BISMARCK-Strasse, Buda, Pest, Buda, Pest, Buda, Pest.

Legszebb és legegyszerűbb karácsonyi és újévi ajándékok. Legegyszerűbb és legfinomabb különlegesség-újdonságok, mint

szőnyegek, valódi japán, indiai, francia és keleti dekoráció-szövetek és párnák tiszta selyemből, flanell-takarók, angorák és kínai kecskeszőrmék, legfinomabb ágyelők angol plaidek, utazó-takarók, butorszövetek, csipke- és szövettűgönyök stb. Valódi szmirnai- és perzsa-szőnyegek. Minden igen mérsékelt áron, nagy választékban.

JOANNOVITS DÖME IV., Váci-utca 2. szám (Városház-tér sarkán.) Alapítottott 1820.

LEVÉLBÉLYEG. Árjegyzék, magyar nyelven 100 oldalon 200 ábrával és 5000 árjegyzéssel. Ára 15 kr. Faludi Zsigmond VII., Erzsébet-körút 28. 7965. A ki (lekkör-) gőrsök- és más ideges állapotokban szenved, kérjen arról szóló füzetek. Kívánatra legyen és birtokos megkérni a Schwann-Apothek, Frankfurt a. M.

50 év óta közkeveltségnek örvendőnek közhíros, rekedtség, torok és lélegzési szervek működését zavarólag a kiti-nőnek bizonyult EGGER-féle MELLPASZTILLÁK (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbálások 25 kr.) Bőrmentesítés 20 kr. — A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúknak bizonyultak EGGER szódapaszttillái (1 doboz 30 kr.). Bőrmentesítés 20 kr. Mindhárom szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétállítást kaptak Magyarországon. Mádor Gyógysz. Budapest, Váci-körút 17.

! Most jelent meg! CSENGERI 50 hallgató nótá és 50 búfelejtő nótá zongorára, énekhangra. Egy kötet ára 1 frt. Postán küldve 1 frt 10 kr. Kapható: 7964 KLÖKNER EDE zeneműkiadóval, Budapest, VI., Csengeri-utca 62/V.

Legjobb és leghíresebb pipere hölgypor: a La VELOUTINE Különleges Rizspor BISMUTTAL VEGYITVE CH. FAY, ILLATSZERÉSZ. PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS. 6959

„THYMOL SZÁJVIZ“ Kitűnő fogápoló szer. Üvegje 40 krajczár. Kapható: LÁNYI és DRAUDT-nál 7959 Budapest, IV. ker., Koronaherczeg-utca 10. sz. Magyar királyi államvasutak.

A vonatok indulása Budapest k. p. udvarról. A vonatok érkezése Budapest k. p. udvarra.

Table with columns: Délelőtt, Délután, vonal-szám, indulás-óra, érkezés-óra, név, hová. Includes routes to Constantinople, Bács, Paris, London, etc.

Table with columns: Délelőtt, Délután, vonal-szám, indulás-óra, érkezés-óra, név, honnan. Includes routes from London, Paris, Bács, etc.

* Közlekedik kedden és pénteken. * szerdán és szombaton. * bez. november 15-ig. * csak a hajózás szünete alatt.

* Közlekedik kedden és pénteken. * szerdán és szombaton. * csak a hajózás szünete alatt. * bez. október 15-ig. * november 15-ig.

A vonatok indulása Budapest ny. p. udvarról. A vonatok érkezése Budapest ny. p. udvarra.

Table with columns: Délelőtt, Délután, vonal-szám, indulás-óra, érkezés-óra, név, hová. Includes routes to Palota-Ujpest, Buda, etc.

Table with columns: Délelőtt, Délután, vonal-szám, indulás-óra, érkezés-óra, név, honnan. Includes routes from Palota-Ujpest, Buda, etc.

* Közlekedik minden vasárnap. * Közlekedik ünnep és vasárnap bez. nov. 20-ig. * Közlekedik bez. márc. 31-ig. * Aprilis 1-től Dunakesztől is közlekedik. * ünnep és vasárnap.

* Közlekedik minden szombaton. * Közlekedik ünnep és vasárnap bez. november 20-ig. * Aprilis 1-től Dunakesztől is közlekedik. * minden szerdán. * Közlekedik ünnep és vasárnap.

Henneberg selyem csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik. Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben (cs. és kir. udvari szállítók).

Alcsuthi udvari, Margitszigeti és Fiumei főhercegi kertészetek virágcsarnoka

BUDAPESTEN
IV. ker., Váci-utca 2. szám.
Telefon.

500 koronát fizetek annak, ki a **KOTHE-féle fogviz** 7040

használatát után, üvege 35 kr., valaha még fogfájást kapt, vagy a kinek szája kellemetlen szaga. **Kothe-féle** fogszéplő, egy kitűnő fogtisztító szer, a fogakat hófehérré teszi, dobozonként 30 kr.

Budapesti főraktár: gyógyszer-tár a nádorhoz
Dr. Egger L. és J. VI., Váci-körút 17.
J. G. Kothe utóda, Gritters H. Berlin.

Ideg és gerinczbántalmak szakorvosa

Dr. Stern Ignác eddig még más által szilvási fűrdőorvos. nem alkalmazott gyógyítási mód szerint gyógyít ideg- és gerinczgyógyászati talmak (hátgerincz-sorvadást). 7932

Tere-körút 15. sz. I. em.
Andrássy-ut sarkán.
Rendel: d. u. 2—4-ig.

Karácsonyi ajándékul

gyönyörű szép festett vagy olajsínyomatu szentképek és háziállatok szobadiszái, minden nagyságban és mérsékelt árakban, továbbá imakönyvek, olvasók s más mindenféle vallásos kegytárgyak nagy választékban kaphatók

Szűts és Társánál,
Kossuth Lajos-utca 4. 7963

Mirtus

crème

azonnal bőr finomító (zsírtalan és ártalmatlan) **arcs- és kézi krém** eltávolít minden bőrhíbat tégely 1 frt.

3 kiállítási kitüntetés. Hozzá **Paleheradin** szappan 40 kr., poudre 50 kr.

7872

Készíti, szétküldi az **Apostol Gyógyszer-tár, Budapest József-körút 64. a.**

Rumot, finom likőröket

házi használatra hideg úton, minden készletük nélkül kitűnő minőségben bárki előállíthat.

Kezelési könyv és árlap ingyen. 7769

WATTERICH A.
BUDAPEST
Dohány-utca 5. sz.
Alapított 1869.
Dugók, gumitömlők borkezelési cikkek.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legújabb égyenes **SAVANYU-KÚT**

A budapesti asztalos-ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

VIII., József-körút és Bérkocsis-utca szegletén levő **Sváb-féle házban**

nagy mintaraktárt és vállalati irodát nyitott, hol készleten tart, dus választékban, kiváló minőségű butorokat, ebédlő-, háló-, uriszoba és szalon berendezésekből.

Ezzel mód van adva a n. é. közönségnek közvetlen a készítő asztalos mestertől jó butorokat jutányos áron készen venni, esetleg megrendelni. Továbbá megtekintésre ajánlja a testületnek saját házában levő állandó kiállítását is. 7883

FELTÜNŐ

HATÁS!

az arczobor bármily hiányos, valamint mit-esetek ellen a „**Keszű Mandola Crème**” mely mint ártalmatlan zaitatlan készítmény nappal is használható és az elegans hálygvilág által igen megrövidíteti. Egy tégely 1 frt., próbatégy 50 kr. Szappan 50 kr. Főraktár: **BOESODY ISTVÁN** gyógyszerész, illatszertárban Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. Ke-repest-ut sarkán, hol az összes kút- és bel-földi illatszert különlegességek legjobb pu-de-rek, haj- fog- és körömfestők dus választékban kaphatók. 7873

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomor-fájdalmaknál, nemkülönbön az üdülők legjobb és legizletesebb erősítő-szerét képezi a

Hoff János-féle
maláta-kivonat

EGÉSZSÉGI ITAL.

Egy palack ára 75 kr., 5 palack bérmentve 3 frt 75 kr.

Kapható az összes gyógyszer-tárakban, 7917
drogua-, csemege- és fűszerkereskedésekben. — Magyarországi kizáró-lagos főraktár: **Török József** gyógyszer-tára, Király-utca 12.

Közudomású dolog, hogy a **Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrény** a gyermekek kedvenc játéka.

Ez csakugyan az egyedüli játék, mely a gyermekek figyelmét tartósan leköti és ezért egyhamar nem kerül sutba.

Emiatt a legolcsóbb ajándék és magas nevelési értéke és jeles kivite-lénéél fogva egyúttal a legelőkelőbb ajándék is.

Egyáltalában a legelőkelőbb, a mit gyermekeknek játék- és foglalkoz-tatószertül ajándékozhatnak. Az új 28 sz. szekrény, mely tartalmaz: 2581 Horgony-épitőkővet, 14 miniatúrát, 11 metszet-fűzetet, 10 lap alakrajzot, 11 berakási mintalapot, 2 alaptervet stb. és melynek ára 177 korona, kétségtelenül a legnagyserűbb ajándék, a mit gyermekek-nek adhatnak.

A Horgony-Kőépitőszekrények 40, 75 és 90 krtól egész 6 frtig és azon felül árán minden nagyobb játékkészletben kaphatók és a valódiság jeléül **Horgony** védjeggyel vannak ellátva. Minden Kőépitőszekrény **Horgony** védjegy nélkül ke-vesebb értékű utázmány, melyet komémeny visszautasítunk.

Uj, diszes képes árjegyzékünkét kívánatra ingyen és bérmentve beküldjük. 7942

Uj! Türel m-meg-próbálód és a Horgony-c. társasjáté. **Dőcebet az árjegyzék-ben találhatunk.**

Richter F. Ad. és társa
első osztr.-magyar. csász. és kir. szabadalm. Kőépitőszekrénygyár.

Iroda és raktár: I. Operngasse 16. Bécs. Gyár: XIII., (Hietzing).
Rudolstadt (Thüringia), Oltén, Rotterdam, London, New-York, 215 Pearl-Street.

PALAIS ROYAL

a fő- és székváros legnagyobb áruháza

ORLAI SÁNDOR, perzsa császári, spanyol királyi udvari szállító

BUDAPEST, KORONAHERCZEG-UTCZA 8. SZ.

Szép és olcsó karácsonyi és ujévi ajándékok.

Nászajándékok, kínai ezüst-árak, finom bronz-árak, diszórak, gyémántutazatu ékszerék 14 kar. arany és ezüst foglalatban, valódi párisi legyezők, bőr-diszmúaruk, ezüstbotok, bőrövek (gürtel), szalag-bársony-, arany- és fémövek, zseborák öt évi jót-állással.

CHOCOLAT MENIER

A világ legnagyobb gyára. **50,000 kilo.** Kapható minden fűszer-és csemege-kereskedésben és cukrászdában. 7867

Naponkinti eladás

Ninon de Lenclos

a világhírű történelmi szépségnek titkáról «mindig szép és fiatalnak maradni» végre lelelt a lepel és a világhírű Ninon-pipere- és széplőszerek alájában mindenki megszerezheti **STEINER MIHALY** a fele-té-sashoz» címzett városi gyógyszer-tárban **Temesvár-belváros** a szeminarium-templommal szemben.

Ninon kéz- és arczenőcs a világ legjobb arczenőcsé, mely csodálatos jötköny és biz-tos hatása folytán minden egyéb arczenőcsőt kiszorított, a legbiztosabban és leggyorsabban eltávolít minden szeplőt, májfoltot, bíbrészt, bíbrákat, pattanást és a kéz- és arczobor minden egyéb tisztál-tásáit és betegségeit és halása még soha nem maradt el. Egy tégely 60 kr.

Ninon kéz- és arczozappan (Savon de Ninon) az egyetlen arra, hogy a kéz- és arczobor tisztítsa, rendkívül puhítsa és finomítsa, de a mellet teljesen ártalmatlan legyen, azért különösen a Ninon arczenőcsőhöz csakis ez a szappan használhatóságos. Ára 40 kr.

Melyik a legjobb arczopor a világon?
Ezt a kérdést halljuk vagy százszor, na, ota!! Nos, e talány meg van fejtve: Vegyen Ön Nagysád a híres **Ninon-arczoporból** (Poudre de Ninon) és önmaga fogja ezonnal ezen kér-désre vehető rajta és mégis gyönyörű fehérséget és üdéséget kölcsönöz és a mellet egy teljesen ártalmatlan arczopor, mely eddig fölülmulhatatlan. Három színben kapható. Egy eredeti doboz ára 1 frt.

Ninon-Crème zsirtalan arczenőcsé (nappal is használható), a leggyöke-resebb szer az arc- és kéz minden tisztáltságára, még a legrosszabb ki-ütések orr és arczoborossága, kékesége ellen. It-tása gyors, eredménye biztos. Egy eredeti tégely 1 frt 50, próbatégy 1 frt. — Ezen eddig felül nem mult és az egész világon legjobbnak elismert darab czéggel és néveléssal van ellátva, óvakodjék tehát mindenki a rossz és ártalmas hamisításoktól. Széklődés naponta, küldeményeknél 3 frton felül nem számítatik e megadás. 5 frton felül bérmentve küldés. — Nagyobb rendeléseknél engedélym. 7868

Raktárak Budapest: **Török József** gyógyszer-t. és az ország minden nagyobb gyógytárában.

Kitüntette az 1897-iki párisi iparkiallitáson.

FÖLDESY L.
puskaműves

BUDAPEST, Muzeum-körút 3. sz.

Kétesövű Lefauchaux vadászfegyver 15 frt, kétesövű Lancaster hosszú kulccsal 18 frt 50 kr, kétesövű Lancaster kakas közötti kulccsal 23 frt 50 kr, két-csövű Lancaster kakas közötti kulccsal, pa-közeg damaszt csövel 34 frt, kétesövű Lancaster Pieper-féle 34 frt, kétesövű Lancaster Pieper-féle finom pa-k szeg damaszt csövel 48 frt, Greener rangszerű kétesövű Lancaster finom damaszt csövel 55 frt. — Régi fegyverek újjakal kicse-rültetnek. — Az összes vadászozzók, fegyverek és revolverekről szóló illusztrált árjegyzékeket ingyen és bérmentve küldöm. 7772

A már 40 év óta dicsegetreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett

dr. SPITZER-féle
arcztisztító kenőcs

széplő, himlőhely-gömrő, májfoltok, fakadékok forrószárgi persenek, orrvörösség és minden egyéb arcrovirágások ellen. valamint a

dr. SPITZER-féle
bőrszéplítő szappan

mely arczenőcsővel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egének nek is virtuló és fiatal kinézetet kölcsönöz.

Egy nagy tégely arczenőcsé ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak **Krajcsovic** által **Vukovaron** készített kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajcsovic**, a készítő arczépe látható.

Budapest, Király-utca 12. sz. **Török J.** gyógyszer-tára.

Szépség és egészség.

Korunk főnyalvájja az idegesség

Kinek van szeplője?

Ezek mennek Carlsbadba

PEPIN-BOR

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerész Aradon.

Legolcsóbb és legelőkelőbb

karácsonyi ajándék
egy

Ujságírók-Sorsjegye

melylyel

1 korona
árért

egy **100.000 koronás**
és öt 20.000 stb. koronás nyereményt lehet nyerni.

Az összes nyereményeket a kezelésig 20% levonással kívánatra készpénzben vissza-váltja. Minden sorsjegy utánfizetés nélkül mind a 6 húzáson játszik.

Huzás visszavonhatatlanul már jövő hó 4-én.
Sorsjegyeket ajánl: A budapesti ujságírók egyesületének sorsjáték-kezelőse. IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. szám. 7937

LOHSE-féle
LILIAM-RIZSPOR

rendkívül finom, bársonyszerűbb, tömöttebb és takarékosabb valamennyi Poudre de riz és szaros rizspornál, a bőrbőz kitűnően a láthatatlan tapadó. Ugy nappalra mint este.

Fehér és rózsaszinben szókék számára, sárga (rachel) barnák számára; doboza 2 frt. 7069

Vételnél mindenkor a teljes czégre kell ügyelni:

GUSTAV LOHSE BERLIN,
45. Jägerstrasse 46.
kir. udvari illatszerész.

Kapható Ausztria-Magyarország valamennyi előbbkelő gyógyszer-tára és illatszerészetében.

Calderoni és Társa
BUDAPEST.

Látszerraktár: **Váci-utca 30. sz.** Mű- és tanszer-raktár: **Kis híd-utca 8. sz.**

Mint karácsonyi és ujévi ajándékokat ajánlunk:

szemüvegeket s orrosiptéket finom üveg- vagy valódi heg-jegezekkel. — Színházi és kettős tábori látosüvegeket a legjobb minőségben és felszerelésben. Legújabb **Zeiss-féle** távosüvek. — **Aneród** és **hí-ganyógyalván** mérőket. — **Abak**, szoba, terem és fürdő hő-mérőket. — **Górosüvegek**. — **Rajzeszközök**. **Teleszkopok** stb. stb. — Továbbá **Varas-lampák** finom képekkel 1 frt 3, 5, 7, 50 stb. — **Fűthető gőzpompák**. — **Villam-gépek**. — **Mellékkészülékek** villamgöpekhez, 10 darab szekrényben 13 frt. — **Földetek**ek különböző nagyságban. **Fényképezési készülékeinket**, melyekkel bárki minden előismeretek nélkül a legszebb képeket készítheti. Ára 20 frtól fölfele. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 7899

4 1/2 kiló Kubakavé 6 frt 50 kr. 4 1/2 kiló Portorickavé 5 frt 80 kr.
4 1/2 " Javakavé 6 frt 50 " 1/4 " Cs. kevé tea 1 frt 55 "
4 1/2 " Mocokavé 6 frt 50 " 1/4 " Törmelek tea — frt 95 "
4 1/2 " Gyöngyavé 6 frt 80 " Egyes fajokat külön v. vegyesen is küld.

BELÁK ISTVÁN 7960
kávészétküldési raktára Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4.
Telefon 61-75. Atmeneti raktár Fiume.

KÁVÉ és TEA

elvámolva s bérmentve, házhoz szállítva, vidékre postán utánvételrel, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Berdorf-i fémáru-gyárt.

Raktár:
Budapest, Kristóf-tér és
váci-utca sarkán.
Gyártmányok:
Alpaca-ezüst, China-ezüst és
alpacéból:
u. m. étzserék, asztalteríté-
kek minden kivitelben; gyer-
tya- és gyufa-tartók, tea-kan-
nák, tea-szűrők, magánhá-
zak, szállodák, vendéglők és
kévházak részére.
Kelengye casetták.
Szabadalmazott
tisztá nickel főző-edények.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

„A világ legjobb sámfája”
FÖLDVARY IMRE
főrn divat és fehérmű
raktárában. **párja**
frt 1.50
Budapest, IV., Koronaher-
ceg-utca 12. sz. és VIII.,
Kerepesi-út 9. 7797
Férfi ingek, Jäger-árak,
vadász és sport-cikkkek dús
választékban kaphatók.
Kostyúk és Nyakkendők.

Kwizda Fluidja
A gyógy-
védjegy.
Régi jóhírű dieti-
kus e smektikus szer
(bedőzölésre) az
emberi test izmai-
nak és inainak erősíté-
sére.
1/2 palaczk
ára 1 frt.
30 tisztelt
és előismerő
okmány.
Turista-
fluid.
Erőmiryenesen hasz-
nálvá turisták, ke-
rőkép-ek és lo-
vaglók által nagyobb
túrák utáni erősíté-
sére és erőtújásra.
1/2 palaczk
ára 60 kr.
Csakis a fenti védjegy a valódi. — Kapható minden gyógyszerár-
ban. — Főraktár:
Kreisapothek, Kornenburg (Bécs mellett).
A név, rajz egy és csomagolás törvényesen védett 7639

Fekete
Selyemkelmék
legszolidabb festettek, a jó viselhetőségért és tartósságért
jótállással. Közvetlen elárúsítás igazi gyári áron,
magánosok részére portó- és vámmentesen, a házhoz
szállítva. Ezer meg ezer előismerő irat. Minták fehér
és színes selymekből is, bérmentve.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
királyi szállítók
selyemkema-gyárak szövetsége Zürich. 7780

MINDENÜTT KAPHATÓ
RÉTHY FELE
PEMETEFÜZÜKORKA
LEGJOBB
rekedtség
köhögés és
hurut ellen.
1 doboz ára 30 kr. 5 doboz bérmentve 1 frt 50 kr.
Szétküldés:
RÉTHY BELA gyógyszerész Békés-Csabán.

Budapesti Takarékpénztár és
Országos Zálogkölesön Részvénytársaság
Befizetett részvénylőke: 10.000.000 korona.
Központi irodája és váltóüzlete:
Budapest, VI. kerület, Andrassy-út 5. szám.
Fők: IV., Koronaherceg-utca 11. szám. Zalogház főkek: IV.,
Károly-körút 18. VII., Király-utca 57. VIII.,
József-körút 2. IV., Zsibákus-utca, a főpostával szemben.
Előtag befizetése: társasági könyvekkel és pénztárgyakkal ellá-
nóban 4%-os kamatozással, valamint folyószámlán (chequesám-
lán). — (A 10%-os betétkamatadót az intézet fizeti.)
Megbízásból teljesít mindenféle értékpapírok vételét
és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett. 7884

A női szépség
emlékeire. Ülkéletésére és fiatal-
tására legkittőbb, teljesen ártalmat-
lan, vegytiszta és zártmest készit
meny a 7502
Margit Crème
Rövid idő alatt szűntet szepőt, máj-
foltot, pattanást, bőrtakát (mitesszer)
és minden más bőrbajl. Kisimítja a
ránccokat és himlőhelyeket, még ko-
ros egyenetlen is ade bájos arczszínt
kölesztés, ára 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hölgyepor 60 kr., 3 szinben.
Margit szappan 35 kr., Margit
fogpép (Budapest) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszerháza,
Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Buda-
pesten, Király-utca 12.

Elixir de Spa
La plus agréable des Liqueurs
Schaltin, Pierry & Co à Spa
Az előkelő világ liköre
1858 óta.
Főraktár: **J. PAUL LIEBE**
Tetschen a/Elbe.
Tudakozódások raktár iránt Tetschen a/Elbe
kéretnek. 7930

Vérszegények és lábbadozók
Serravallo Chinabort vassal igyanak
1/2 liter ára 1 frt 20 kr.
1 liter ára 2 frt 20 kr.
Készítő Serravallo gyógyszerész Triestben.
Pompás ízű, a miót a gyermekek is igen szívesen isszák.
Sokszor kitüntették. Minden gyógyszerárban kaphni.

Cacao van Louten
A leggyöngébb gyomor is megemészti, mert teljesen
tisztá és könnyen emészthető. 7673

A székrekedés a legtöbb betegség kuforrása!
Segítsük tehát elő a gyomor működését a belek rendszer
kiürítését. Ezt legelőnyösebben előírjuk a
TANAR-INDIEN
frissítő és hashajtó gyümölcslevek által, melyek kiffino
hatásuknak köszönhetően a orvosi szakértők által
ajánlatosnak székrekedés és ennek következményei u. m.
aranyér, vértódlás, fejfájás, étvágytalanság,
máj-, epe-, gyomor-, bélbántalmak stb. ellen Utó-
foglalkozásokhoz köztét egyenként a városi lakóknak
megbecsülhetetlen gyógyszer, mert vele a bélürülés is
szabályozható. Ára egy doboznak bérmentve küldéssel 1 frt
10 kr. E szer valódi minőségben kapható a készítőnél
SCHULEK BELA gyógyszerésznél
KUN-SZT-MIKLÓSON. 7939
Budapesti főraktár: **dr. Egger-féle** gyógyszerháza «Nádor»
hoz, VI., Váci-körút 17. és **Lux Mihály** Múzeum-körút.

Saját készítményü
Tornaeszközök és mindenemü hálók.
Valódi orosz sárczipők és a legjobb gyárt-
mányu korcsolyák. — Nagy választék a
legkülönlegesebb társasjátékokból.
SEFFER ANTAL
kötél- és szinag-árak raktára
Budapest IV. kerület, (Károlylaktanya)
Károly-utca 12. 7920
Vidékre árjegyzék szerint.

EPILEPSZIA.
(Nyavalyatörés, nehézkör.)
Biztos gyógyulás az «Antiepileptique de Liège» által az
idegbántalmak minden neméből, kivált pedig a napjainkig gyó-
gyíthatatlannak tartott epilepsziából. A típusát hó fénylőcsontidat
és a gyógyulási esetek nagy számát igazoló bizonyítványokat
tartalmaz. Ezt mindenki ingyen megtaphatja, ki bérmentes leve-
lben kéri. Címmező:
M. FANYAU gyógyszerész
LILLE (Nord) 7786
vagy **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-u. 12.

KIRÁLYNŐ-ARCZCRÉME,
legjobbnek ismert arczsépitő a világon.
Ezen arczéme a legelőnyösebb idő
alatt eltávolít az arczról minden
bőrmitéltanságot, u. m. szepőt,
pőrszemec, mélysever stb., a azt
bőrfélsére és ádóvá teszi. Teljesen
ártalmatlan. **Egy tévely 70 kr.,**
háromtény-arczéme szappan 1 doboz
50 kr. — Királynő-hölgyepor
fehér, rózsá és críme szinben
1 doboz 70 krajczár. Szétkül-
dés 7781. Főraktár:
Temesváry József
Arany-gyógyszerháza
Zombor, Jókai-tér 2.
Budapest **Török József** gyó-
gyszerháza, Király-utca 12. sz.

A mi téli kabátaink feltünést keltenek.
Egy elegáns öltöny 12 frt, téli kabát
14 forint és feljebb az «Angol szabó-
nál Kohn Heilmann és fia, Budapest,
Károly-körút 12. földszint és első eme-
let kaphatók. Szabott áruk. Tessék
a czimünkre figyelni. 7876

Magyarország legszebb látványossága
A hódoló diszfelvonulás.
Óriási körkép
festette Eisenhut Ferencz.
Látható Városliget Andrassy-út végén
a magyar körkép-társaság palotájában
reggel 9 órától este 5 1/2 óráig
Belépő díj 50 krajczár. 7801
Gyerme- és katonajegy örmestertől lefelé 30 kr.

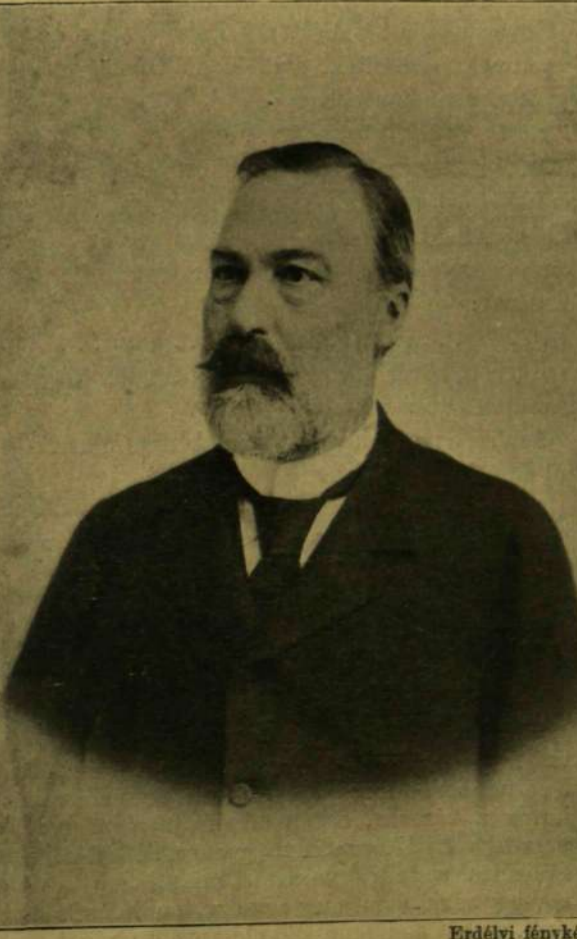

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6 •
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félévre — 4 •
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5
félévre — 2.50
Külföldi előfizetéseknél a postallag
meghatározott viteldíj is esztolandó.

CSEH ERVIN,
AZ ÚJ HORVÁT-SZLAVON-DALMÁT MINISZTER.
AZ AUSZTRIAVAL való kiegyezés megfeneklése
és az állami költségvetés letárgyalásáig a
minisztérium részére ideiglenes főlhatal-
mazást kéro törvényjavaslat miatt támadt ne-
hézségek részleges kormányválságot okoztak,
a mennyiben Josipovich Imre, az eddigi horvát-
szlavon-dalmát miniszter állásáról lemondott.
Igy megüresedett az a fontos miniszteri állás,
melyet az 1868. évi XXX. törvényekik alapján
a végre szerveztek, hogy ez állás betöltője, mint
társországok önkormányzata megmarad-e saját
hatásköre korlátai közt, nem sérti-e az anyaország
irányában megoszott alkotmányos viszonyt,
más részről pedig képviselője legyen a magyar
miniszterium kebelében a társországok érdekei-
nek. A «tárca nélkül» jelző azt jelenti, hogy
a társországok kormányzatának
vezetése tulajdonképen a Zágráb-
ban székelő bán kezében van, ki
alatt az önkormányzatilag intézett
belügyekben, u. m. a bel-, az igaz-
ság-, meg a vallás- és közoktatási
ügyekben egyes osztályfőnökök mű-
ködnek, míg a közös magyar kor-
mányban tárca nélkül ülő minisz-
ter az általános politikát képviseli,
s az anya- és társországok közötti
szoros közjogi kapcsolatnak sze-
mélyesítője, megtestesítője s any-
nyiban a bánnak is föltette áll,
hogy a bánnak ő felségéhez inté-
zett előterjesztéseit ő terjeszti föl,
noha változatlanul; de ha azt látná,
hogy az ilyen előterjesztés az 1868.
évi XXX. törvényekikben körülírt
állami vagy érdekközösség szem-
pontjából sérelmes és e részbeli
aggodalma a bán meghallgatása
után sem oszlanék el: azokhoz a
saját, illetőleg a magyar közös kor-
mány észrevételeit is mellékli.

Mint már e rövid vázlatból is
látható, erre a miniszteri állásra
csak olyan férfiú lehet alkalmas,
a ki az anyaország és a társorszá-
gok együvé tartozandóságának föl-
tétlen híve, a ki a magyar és horvát,
sokszor ellentétes szempontokat

összeegyeztetni hajlandó is, képes is, a ki bizal-
mat tud kelteni maga iránt úgy szűkebb, mint
tágabb hazájában, a ki egy szóval jó horvát
hazafi a nélkül, hogy kevesebb lenne jó magyar
hazafi is.
Az első újabb alkotmányos magyar kormány
megalakulása óta lefolyt 30 év alatt oly szeren-
ceséek voltunk, hogy e miniszteri szék időn-
kénti betöltői mind ilyen férfiak voltak. Bizo-
nyítja ezt az is, hogy ez álláson három évtized
alatt csak négyszer történt személyváltozás;
ugyanis 1868 végétől 1871 elejéig Bedekovich
Kálmán, 1871-től 1876 február végeig gróf
Pejacsevich Péter, 1876-tól 1889 augusztusáig
ismét Bedekovich Kálmán, 1889 augusztus köz-
zepétől pedig 1898 decemberéig Josipovich
Imre vitte s mindannyi közmegelekedésre a
horvát-szlavon-dalmát miniszteri tisztelet.
Most Josipovich lemondásával ismét olyan
férfiúra fordult a magyar kormány figyelme, a

Erdélyi fényképe után.
CSEH ERVIN, AZ ÚJ HORVÁT-SZLAVON-DALMÁT MINISZTER.